

SZAKDOLGOZAT

Jámbor Gergő

Turizmus-vendéglátás

Budapest

2023

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Turizmus-vendéglátás Szak

A nemzeti turizmus alakulása és trendjei

Belső konzulens: Tatár Emese
Tanársegéd

Készítette: Jámbor Gergő
TJ5J77
Levelező

Intézet: Agrár-és Élelmiszergazdasági Intézet

Budapest

2023

Tartalom

1. Bevezetés, hipotézis lefektetése	3
2. Szakirodalmi áttekintés	5
2.1 A turizmus gazdasági szerepe Magyarországon	5
2.2 A magyarok kiutazásai az elmúlt évtizedben.....	7
2.2.1 Sport célú utak	8
2.2.2 Kulturális utak	9
2.2.3 Rekreációs utak.....	10
2.2.4 Családlátogatás	11
2.3 Belföldi turizmus alakulása napjainkig.....	11
2.3.1 Programturizmus	12
2.3.2 Sport turizmus	13
2.3.3 Gasztronómiai turizmus.....	13
2.3.4 Gyógyturizmus	14
2.4 A turizmus környezeti hatásai.....	15
2.5 A falusi turizmus jellemzése	17
3. Saját kutatási szempontok, módszerek.....	19
3.1 A kutatási munka ismertetése, módszerek bemutatása	19
3.2 Kérdőív bemutatása	21
3.3 Interjúk bemutatása.....	28
4. Következtetések	33
4.1 A kezdeti feltevés vizsgálata, hipotézis elfogadása vagy elvetése	33
5. Összefoglalás.....	36
6. Irodalomjegyzék.....	38
7. Ábrajegyzék	40
8. Mellékletek.....	41

1. Bevezetés, hipotézis lefektetése

Érdemes-e Magyarországon falusi turizmussal foglalkozó gazdasági szervezetet létrehozni, van -e igény a magyar embereknek a belföldi utazásokra, hazánk megismerésére, ismerik -e egyáltalán a magyar emberek saját országukat. Véleményem szerint egy ilyen szálláshelyadó gazdasági egység létesítése a megfelelő szolgáltatásokkal és reklámokkal párosítva komoly érdeklődést váltana ki az utazni vágyó emberekből, egy kis színfoltként a sablonos utazási csomagok között. Vizsgálatom egyik fő szempontja egy saját tulajdonomban lévő falusi ingatlan és telek hasznosításának lehetősége. A dolgozatom összefoglaló fejezetében ezen saját tulajdonban lévő falusi ingatlanban rejlő lehetőségeket kívánom felderíteni, a kutatási munkám során kapott eredmények, illetve a megszerzett ismeretanyag segítségével.

A dolgozat témájaként a nemzeti turizmust, illetve annak alakulását és trendjeit választottam. A nemzeti turizmus alatt a Magyarországon élő, magyar állampolgársággal rendelkező emberek utazásait értem. Ezen utazások irányultsága ugyanúgy lehet belföldi desztinációra, mint külföldre. A dolgozat témájából adódóan a belföldi utazások kerülnek előtérbe, ezekre fektetek nagyobb hangsúlyt, a külföldi utazások mint hatások fognak megjelenni. A belföldi utazások közül kiemelten szeretnék foglalkozni a falusi szálláshelyekkel, és falusi témájú szolgáltatásokat nyújtó szervezetekkel. A külföldre irányuló utazásokat annyiban vizsgálom, hogy véleményem szerint ezen utak igénybevétele csökkenti a hazai, országhatáron belüli turizmust. A cím következő része „alakulása és trendjei”. Ezen kifejezések magukban hordoznak egyfajta időbeliséget is. A vizsgált időtartamot a 2008-as pénzügyi válság után való újra rendeződéstől napjainkig határoztam meg. Ez alatt a nagyjából tíz éves időtartam alatt szeretném vizsgálni a különböző gazdasági és társadalmi tényezők nemzeti turizmusra való hatásait. Ezen események hatása különböző erősségű, így a dolgozat terjedelméből adódóan nem lesz lehetőségem mindet vizsgálni. Hogy az olvasó egy átfogó képet kapjon a témáról, a dolgozatot egy szakirodalmi bemutatással kezdem, mely lefekteti az alapokat. Ezt a szakirodalmi kutatást egészítem ki saját kutatási munkával, mely egy kérdőívvel fogja tükrözni a megkérdezett emberek véleményét.

A kérdőív az azt megelőző fejezeteknél már sokkal konkrétan foglalkozik a dolgozatom alap kérdésével, miszerint van-e igény falusi turizmussal foglalkozó

vendéglátó, szálláshelyadó, illetve programokat, szolgáltatásokat nyújtó gazdasági szervezetet létrehozni Magyarországon. A kérdőív elemzése után egy konkrét, valós példa során kifejtetem a saját véleményem, hogy miként is épülne fel az általam elképzelt szolgáltató egység. A falusi turizmus nem új jelenség Magyarországon, és úgy gondolom, az egyre jelentősebb Budapest központúsággal és városiasodással egyre nagyobb igény jelentkezik az emberekben, hogy szabadidejüket a természethez közel, barátságos, családi környezetben töltsék. A városi élet előnyei vitathatatlanok, mind munkalehetőség, mind szolgáltatásokkal való ellátottság szempontjából, ám nem hanyagolható el az emberek lelki egyensúlya, mentálhigiénés állapota sem. A városi nyüzsgés, rohanás után megfelelő kikapcsolódást nyújthat egy falusi szálláshely, és ha ezt a szálláshelyet megfelelő szolgáltatásokkal, étkeztetéssel, programokkal párosítjuk, akkor a kényelemről sem kell lemondania az oda látogató vendégeknek.

A falusi turizmus kulturális hatásai is foglalkoztatnak. Kérdőívem során kitérek a kitöltő emberek korábbi utazásaira ugyanúgy, mint a tervezett, jövőbeni utazásokra és igényekre. A falusi szálláshelyeknek komoly lehetősége van bemutatni hazánk történelmét. Véleményem szerint ezt a szerepet minden falusi szálláshelynek be kell töltenie, ha csak a berendezés milyenségével, a felszolgált ételekkel, de betekintést kell nyújtaniuk a múlt rejtelmeibe, melyek a rohanó világunkban talán már feledésbe is merültek. Úgy gondolom, hogy egy falusi környezetben eltöltött hosszú hétvége a vendégek feltöltődését, pihenését, illetve tudását egyaránt támogatja.

A dolgozatom végén pedig a különböző kutatások eredményét vetem össze. A saját kutatási eredmények elemzését a szakirodalomra reflektálva szeretném elvégezni. Az utolsó fejezetekben pedig megvizsgálom ismét az alapkérdést, a hipotézist, melyre az összegyűlt adatok alapján szeretnék választ adni.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1 A turizmus gazdasági szerepe Magyarországon

Dr. Lengyel Márton a Turizmus általános elmélete című, először 1992-ben, és azóta többször is megjelentetett könyvében kiváló ismeretanyag rejlik a turizmus átfogó vizsgálatához. A turizmus gazdasági szerepét hazánkban igen nehéz pontosan leírni. Az elemzéshez szükséges információk rendkívül sokrétűek, összetettek. Míg egy termelő ágazat, például az autóiipar teljesítménye konkrét számokkal, eladott darabszámmal mérhető, addig a turizmus vizsgálatához egy átfogó gazdasági képre van szükségünk szinte minden gazdasági ágból. A turizmus gazdasági hatásait koránt sem fedi le az eltöltött vendégéjszakák száma, vagy az igénybe vett személyszállítási módok árbevétele. Hatása sokkal szerte ágazóbb, vizsgálatához ismernünk kell a *multiplikátor hatás* elméletét.

A multiplikátor hatás egyfajta tovagyűrűző, sokszorosító hatást jelent. Lényegében egy gazdasági ágazat további gazdasági ágazatokra való pozitív, vagy negatív hatását vizsgálja, majd ezen hatások további terjedését. Ez a turizmusban a következőképp mutatkozik meg. Egy eltöltött vendégéjszaka mérhető árbevétele mellett fellép sok egyéb, nehezen mérhető, de a vendégéjszakával összefüggésbe hozható kiadás és bevétel. Az egyszerűbbek között a szálláshelyre való utazás, a szálláshelyen eltöltött idő alatt elfogyasztott ételek, italok találhatók. De vannak ennél sokkal árnyaltabb hatások. Vegyünk példának egy világörökségi helyet, melyet rengeteg turista látogat. A látogatások során képződő szemét, hulladék gyűjtésére szemeteseket kell kihelyezni, melyeket rendszeresen üríteni kell, melyet egy cégnek kell elvégeznie. Így a turizmus máris árbevételt generál egy első látásra idegen gazdasági ágban, vagy egy magán cégnek, vagy egy közterület kezelő cégnek. Az említett takarítást elvégző cégnek szüksége lesz gépekre, eszközökre, alapanyagokra, amit további cégektől fognak beszerezni, például szemeteszsákok, seprűk, lapátok, gépjárművek, amiket karbantartani, tankolni kell, így egy kirándulással nem csak az adott helyen és időben fejtünk ki környezeti és társadalmi hatást, hanem ez a hatás sokszorosítva, térben és időben eltolva is jelentkezik. Ezen példán szemléltetve láthatjuk, hogy a turizmus-vendéglátás gazdasági hatását sokkal áthatóbban kell vizsgálni, mint elsőre gondolnánk.

A turizmus gazdasági vizsgálatát tovább nehezíti, hogy a statisztika a turizmust nem kezeli önálló gazdasági ágként. Így nem készülnek pontos kimutatások, nekünk kell a kapcsolódó iparágak statisztikáit összeszedni, ha pontosabb képet szeretnénk kapni. Ezen fő gazdasági

ágazatok a szálláshely szolgáltatás és a vendéglátás, de rengeteg egyéb ágazatot is vizsgálnunk kell. Első körben az előbb említett két nagy gazdasági ág kiszolgáló ágazatait kell néznünk. Ezek többek között az élelmiszer beszállítók, kistermelők, takarító cégek. A statisztikák pontosítását tovább növelhetjük egyéb gazdasági ágak figyelembevételével, mint a bankszektor, biztosítás, különös tekintettel az utasbiztosításra, biztonságtechnikai cégek, hirdetési és reklámfelületek, és a listát még hosszasan lehetne sorolni.

Ezen rengeteg kapcsolódó iparág összességében van segítségünkre az ÁKM, azaz az Ágazati Kapcsolatok Mérlege. Az ÁKM az iparágak és ágazatok közötti kapcsolatokat mutatja be táblázatosan. Bemutatja, hogy egyes ágazatok milyen arányban támaszkodnak, illetve szolgálnak ki más ágazatokat. Két főbb táblája a Forrás Mátrix és a Felhasználási Mátrix. A Forrás Mátrix a termékek és szolgáltatások kínálatát mutatja be, míg a Felhasználási Mátrix a termékek és szolgáltatások felhasználását. Hazánkban az ÁKM-et öt-tíz évente készítik el, így sajnos gyakran nem jutunk aktuális adatokhoz.

A következő rendelkezésünkre álló statisztikai mutató a Turizmus Szatellit Számlák, azaz a TSA. A TSA definíciója: „olyan, a nemzeti számlákhoz néhány fő mutatón keresztül kapcsolódó statisztika, amely alkalmas egy-egy gazdaságpolitikai szempontból kiemelt gazdasági jelenség sajátos elszámolására” (A turizmus gazdasági jelentősége Magyarországon - PTE TTK FI ppt, 12. dia)

Mutatók	2008*	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai, mrd Ft ^b	731	819	828	847	841	891	1 070	1 235	1 292	1 386	1 808	2 248	978	1 250
Lakosság belföldi turisztikai kiadásai, mrd Ft ^c	624	506	545	574	580	559	621	542	565	615	657	723	406	546
Külföldre utazók turisztikai kiadásai külföldön, mrd Ft ^d	563	538	506	495	460	467	536	588	688	754	832	899	343	439
Magyarországi turisztikai fogyasztás, mrd Ft ^e	1 355	1 325	1 373	1 421	1 420	1 450	1 691	1 777	1 857	2 001	2 465	2 971	1 384	1 796
Összes turisztikai kibocsátás, mrd Ft	3 007	2 940	2 969	3 183	3 167	3 419	3 789	4 162	4 485	4 990	5 550	5 982	5 022	6 114
Turisztikai ágazatok összes hozzáadott értéke alapján, mrd Ft	1 241	1 189	1 223	1 333	1 396	1 558	1 747	1 884	2 041	2 231	2 511	2 738	2 257	2 628
Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban, ezer fő ^f	333	318	317	331	338	346	368	412	428	418	413	421	399	384
Bruttó állóeszköz felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban, mrd Ft	220	252	241	225	232	288	517	534	511	717	806	949	846	1 222
Turizmusra jellemző ágazatok összes kibocsátásának aránya a nemzetgazdaság összeséből, %	5,4	5,7	5,4	5,5	5,5	5,6	5,8	6,1	6,3	6,5	6,5	6,4	5,4	5,6
ebből: szálláshely szolgáltatás és vendéglátás kibocsátásának az aránya, %	1,9	2,0	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	1,6	1,7
Turizmusra jellemző ágazatok összes hozzáadott értékének aránya a nemzetgazdaság összeséből, %	5,5	5,5	5,4	5,6	5,8	6,1	6,4	6,5	6,7	6,7	6,9	6,8	5,5	5,6
ebből: szálláshely szolgáltatás és vendéglátás hozzáadott értékének az aránya, %	1,7	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,6	1,8	1,9	1,9	1,3	1,8
Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban a nemzetgazdasághoz képest, %	8,7	8,6	8,6	9,0	9,2	9,1	9,2	10,0	10,0	9,6	9,4	9,5	9,1	8,7
Bruttó álló-eszközfelhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban a nemzetgazdasághoz képest, %	3,6	4,3	4,5	4,2	4,3	4,8	7,4	7,1	7,5	8,5	7,7	7,6	6,7	8,3
Turisztikai fogyasztás aránya a belföldi kínálatban, % ^g	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9	2,1	2,3	1,1	1,2

1. ábra https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0031.html

A fenti ábrán látható a KSH által közzétett Turizmus Szatellit Számlák táblázat. A táblázatból látszik, hogy a 2008-as gazdasági világválság viszonylag kis mértékben befolyásolta az utazási kedvet, némely aspektusában még növekedés is tapasztalható volt, mint például a beutazó külföldi turisták Magyarországon való turisztikai kiadásai tekintetében. Látható azonban, hogy a magyar lakosság belföldi kiadásai jelentősen, mintegy 19 százalékkal csökkentek. A foglalkoztatottak száma nem változott nagy

mértékben, ötezer fő hagyta el az ágazatot, amire a korábbi és további években is láthatunk példát, így nem gondolnám kiemelkedő jelentőségűnek. Összességében a válság hatása, míg egyéb ágazatokban (bankok, ingatlanok, hitelek, befektetések stb.) nagymértékű és azonnali volt, a turizmust ez kevésbé befolyásolta. A következő bekezdésben egy ennél jóval nagyobb mértékű turizmusra lesújtó válságról írok érintőlegesen, mely szintén pontosan kiolvasható a fent bemutatott táblázatból.

Bár dolgozatom témája miatt nem kívánom nagy részletességgel taglalni, mégsem hagyhatom említés nélkül a 2019-ben bekövetkezett egészségügyi világválságot, név szerint a COVID-19 vírus megjelenését. Ez az Ázsiában megjelent vírus gyorsan fertőz, nagy távokat tesz meg és mindannyiunk életét súlyosan befolyásolta, illetve befolyásolja napjainkig. Mivel a vírus cseppfertőzéssel terjed, a turizmus a vírus terjedésének fő forrása volt. A vírus decemberi megjelenése után alig három hónappal már a világ szinte összes országában fellelhető volt. Eleinte nem tulajdonítottak nagy jelentőséget neki, egy új típusú influenzához hasonlították, majd a halálozások és a terjedés ütemének növekedése után azonnali, szigorú rendelkezéseket vezettek be a világ minden táján. Ezen rendelkezések között szerepelt a kötelező maszk viselés, távolságtartás, kijárási tilalom és általános utazási tilalom. Ezen rendelkezések hatása pontosan látható a fent említett táblázatban. A beutazó külföldi emberek magyarországi turisztikai kiadásai a 2019-es 2248 Milliárd forintról 2020-ra 978 Milliárd forintra csökkentek, 56,5%-kal, ami a vizsgált időszakomban példátlanul mondható. Szintén jelentős csökkenés figyelhető meg a magyar lakosság belföldi utazásai során fellépő turisztikai kiadások kapcsán, 2019-ben 723 Milliárd forintot költöttünk belföldi utazásaink során, míg 2020-ban már csak 406 Milliárd forintot. Még jelentősebb csökkenés látható a kiutazó magyarok kiadásában, kevesebb mint fele annyit költöttünk el külföldön 2020-ban, mint a vírus előtt 2019-ben. Ezen adatokból következik, hogy 2019 és 2020 között a turizmusban elköltött pénzeszegek a felükre csökkentek. 2021 hozott némi enyhülést, ám a 2019-es szintet még koránt sem közelíti meg.

(KSH táblázatok; Mártonné Erdős: 2009)

2.2 *A magyarok kiutazásai az elmúlt évtizedben*

A magyarság külföldre irányuló utazásainak vizsgálata segíthet megérteni a szabadidős célú utazások mögött álló indítékokat, a vizsgálat segítségével képet kaphatunk, hogy mely desztinációk, programok, szabadidős lehetőségek vonzzák a lakosságot. A külföldre tett

látogatások bizonyos szempontból kényelmetlenebbek lehetnek, mint egy belföldi kirándulás, a repülőjegy foglalás, szálláshely foglalás idegen nyelven, illetve utazási dokumentumok igénylésének menete és hosszadalmas mivolta talán belföldi utak felé tereli az utazni vágyó közönséget. Az utóbbi években viszont rengeteg lehetőség nyílt ezen folyamatok lerövidítésére, így fokozva a külföldi desztinációk iránti keresletet. Míg néhány éve a külföldi utak luxusnak számítottak, mára már szinte minden család megengedhet magának évente legalább egy külföldön eltöltött hosszú hétvégét. Vajon a belföldi desztinációk kedvelőit befolyásolja -e, hogy mára egy külföldi út leszerzése akár telefonon is lebonyolítható, applikációkon keresztül, biztonságosan?

A külföldi utazások mögött többféle motiváció is rejtőzhet. A két legnagyobb csoport melyre ezen utakat osztani tudjuk az üzleti utak és magán utak csoportja. Az üzleti utakat nem kívánom részletesen bemutatni, mivel ezen utakhoz nem szükséges külön motiváció, amennyiben egy cég delegáltat kíván küldeni egy partner vagy társ irodába, akár rövid, akár hosszú távra megteszi, tekintet nélkül a repülőjegy, illetve szálláshely árakra, így az üzleti utak torz képet alkotnának a vizsgálat során.

(Mártonné Erdős: 2009)

2.2.1 Sport célú utak

A dolgozat szempontjából fontos utak a magán jellegű utak. A magán jellegű utakat tovább csoportosíthatjuk különböző szempontok alapján. Beszélhetünk sport céllal megvalósuló utakról. Ezen csoport legismertebb példája a sí utak, melyeknek évtizedek óta hódol a magyar lakosság. Lévén országunk nem rendelkezik síelésre alkalmas hegységekkel, a téli sportok hódolói rákényszerülnek, hogy külföldi célt válasszanak. Az országban megtalálható néhány sí és szánkó pálya az éghajlat változás folyamata miatt egyre kevésbé képes kiszolgálni a felmerülő igényeket, jellemző rájuk a tömeg, rossz műszaki állapot, és néha még az elérhetőségük is korlátozott, ugyanis, ha az időjárás nem engedi, nem esik hó, ezen gazdasági egységek nem képesek kinyitni. Sajnálatos módon a szomszédos országok közül a téli szezonban egyik leglátogatottabb ország, Ausztria is küzd az éghajlatváltozással. Bár az osztrák Alpok rengeteg lehetőséget nyújt a mai napig, a hóhatár felfelé tolódása ellehetetleníti a kisebb, alacsonyabb tengerszint feletti magasságban működő vállalkozásokat. Néhány általam ismert és kedvelt síparadicsom is a szezon limitálására, esetleg teljes kihagyására kényszerült az elmúlt években. Sajnálatos módon elmondható, hogy elsősorban az olcsóbb, kisebb utazási pénzkerettel rendelkező utasokat váró

intézmények érzik ezt a hatást elsősre, mivel ők nem képesek a hegytetőkön elérhető sípályák bérleti díját kitermelni, így az olcsóbb, alsóbb régiókban üzemelnek, ahol korábban jelentkeznek a fent említett hatások. Ezen síutak résztvevői jellemzően a közeli lokációkra saját gépjárművel utaznak, esetlegesen tetőcsomagtartó segítségével a saját felszerelésüket is magukkal viszik, így elkerülve a bérlet költségeit, vagy a szokatlan, új, sajátjuknál rosszabb minőségű felszerelés használatát. A szálláshelyek rendszerint pályaszállások a sípályák mellett, esetleg közeli falvakban apartmanok, síhotelek. A közeli falvak általában rendelkeznek sítranszfer szolgáltatással, amelynek során reggel kiviszik, majd este hazahozzák a sportolókat a pályáról. A pályaszállásokon lakó utazóknak erre nincs szükségük, legtöbbször a szálláshelyről kilépve már felcsatolhatják felszerelésüket, és csúszhatnak is a legközelebbi sílifthez.

(Lengyel, 2004)

2.2.2 *Kulturális utak*

A magán külföldi utazások következő nagy csoportja a kulturális utazások. Ezen utazások kedvelői művelődni szeretnének, a lehető legrövidebb idő alatt a legtöbb rendelkezésre álló látványosságot meglátogatni, megtekinteni. Ezen utazások kedvelőinél legtöbbször háttérbe szorul a szálláshelyek komfort szolgáltatása, kedvelt szálláshelyeik az airbnb szálláshelyek, apartmanok, 2-3 csillagos hotelek. Lehetőség szerint belvárosi, a legtöbb művészeti és kulturális élményt nyújtó helyhez közeli szálláshelyet keresnek. Ezen utazások fő célja az adott desztináció történelmének, kultúrájának megismerése. Ehhez manapság már rengeteg forrás és lehetőség áll rendelkezésre. A történelmi helyeken, romokon kívül számos múzeum, bemutatóterem, ásatás, nyíltan látogatható régészeti feltárás, kiállítás, könyvtár vagy irattár nyújt betekintést a letűnt korok emlékeibe. Amennyiben ezen helyek látogatása belépőhöz kötött ezen belépő megvásárlására is számos lehetőség nyílik. Míg néhány éve a hosszas sorbaállás egy kasszánál a papír alapú jegyekért elkerülhetetlen volt, manapság akár otthonunk kényelméből is vásárolhatunk belépőjegyeket, online formában, azokat a belépéskor qr-kód formájában bemutatva nyomtatás és papír pazarlás nélkül. Ahogy az idők során körvonalazódott az átlagos látogatók érdeklődési köre megjelentek a kombinációs belépőjegyek, gyakran alacsonyabb áron, mint ahogy az egyes jegyeket egyesével megvásárolhatnánk. Aki a beléptetésnél sem kíván sorban állni, várakozni megteheti, hogy többletköltség útján elsőbbségi jegyet vesz, így soron kívül juthat be a látványosságokhoz. Itt szeretném azonban megjegyezni, hogy ezen elsőbbségi jegyek értelme egyre jobban elvész. Onnantól kezdve, hogy minden

második utazó elsőbbségi jegyet vesz, ugyanakkora sorban fog állni, mint az elsőbbséggel nem rendelkező utasok. Ezt személyes tapasztalat útján és beszámolók alapján is észrevettem, mivel az eltérés általában pár euró, a legtöbben hajlandóak befektetni az elsőbbségi jegyekbe, ám bár hiába, hiszen odaérve a többi elsőbbségi jeggyel rendelkező látogatóval együtt fognak várni. A kulturális utazások résztvevői általában igénybe veszik a meglátogatott ország tömegközlekedését is, így csökkentve a helyi utazásaik költségét. A legfrekvenciáltabban látogatott országok külön járatokat indítanak a kulturális örökség részét képező lokációk között, így a fellépő utas többlet nem a mindennapi teendőjüket végző lakosság által használt tömegközlekedést fogja leterhelni. A kulturális utazások résztvevői jellemzően az utazásra szánt pénzeszegük nagyobb részét költik belépőjegyekre, helyi utazásokra, így kevesebbet költenek éttermekben, kávézóknál. Egy ilyen jellegű út gyakran fizikai kikapcsolódást csak kis mértékben nyújt, a meglátogatott helyek számának függvényében gyakran reggeltől estig meg sem áll az ember, hogy minél több dolgot megismerhessen az általa meglátogatott országban. Ezen utakat gyakran az utazni kívánók maguk szervezik, így személyre szabható minden, amit látni kívánnak. A repülőjegyek megvásárlása, szálláshely és program foglalás kis nehézséget okozhat, ám erre is nyújtanak szolgáltatásokat utazási irodák, helyi idegenvezetők, természetesen extra költségek árán.

(Lengyel, 2004)

2.2.3 Rekreációs utak

A harmadik nagy csoportja a magán utaknak a rekreációs, szabadidős célú utazás. Ezen utak során háttérbe szorul a sporttevékenységek folytatása, a kulturális helyek látogatása. Ilyen útra a pihenni vágyó emberek indulnak, jellemzően igényeiket is ez formálja, alakítja. Főbb szempontjuk, hogy az utazás alatt semmivel se kellejen törődni, csak a kikapcsolódással, és erre hajlandóak nagyobb pénzeszegeket is áldozni. Egy teljes iparág épült az ilyen típusú utakra, direkt repülőjáratokkal, transzfer szolgáltatással, resort hotelekkel, ahol egy egységen belül megtalálható minden, amire az utasnak szüksége lehet, így lényegében el sem kell hagynia a hotel területét ott tartózkodása közben. Ezen resort hotelek rendelkeznek medencével, éttermekkel, boltokkal, ahol lehetőség nyílik szépségápolási termékek, parfümök vásárlására, parkolási lehetőséggel, ha valaki bérelt vagy saját gépjárművel érkezik. Mivel kulturális helyeket nem látogatnak, helyi utazásra nem igazán költenek, az utazásra szánt pénzeszegük legnagyobb részét a kikapcsolódásra költik. Rendszerint a hotelek rendelkeznek saját étteremmel, ahol kedvezményes áron,

csomagként lehet reggelit, ebédet vacsorát fogyasztani, ám ezen kívül a'la carte is fogyaszthatunk, extra költségért. Lokációjukat tekintve általában tengerparti, saját tenger résszel rendelkező telkeken épülnek, stranddal, és a strandhoz kapcsolódó minden egyéb szolgáltatással, ideértve a napernyő, napágy bérletet, de sokszor strand büfé és bár biztosítását is. Minden a hotel lakóinak kényelmét szolgálja, teljes személyzettel, szoba takarítással, szobaszervízzel, szórakoztató családbarát, illetve esti programok szervezésével. Sok hotel animátor csapatot is üzemeltet, így a gyermekes családok pihenés céljából a gyermekeiket egy hozzáértő csapatra bízhatják, miközben a szülők teljes nyugalomban kikapcsolódhatnak a tengerparton koktélozva. Az ezen utazások kedvelői általában 4* superior, vagy a feletti hoteleket keresnek, ahol nem mellőzik a pompát és fényűzést. Habár kulturális élményekkel nem biztos, hogy gazdagszanak, ez az utazási mód nyújtja az egyik legnagyobb fizikai kikapcsolódást. Számos hotel biztosít lakói számára egyéb szolgáltatásokat, melyek további kényelmüket szolgálják. Ilyen lehet egy fodrászat, kozmetika vagy akár masszázs szolgáltatás. A tenger közelsége miatt gyakran találkozhatunk exkluzív halételekkel, és egyéb tengeri fogásokkal, amit máshol nem lenne lehetőségünk elfogyasztani. Ezen utakat gyakran találjuk az utazási irodák kínálatában csomagként, ahova egy összeget befizetve mindent elintéznek helyettünk, csak a megadott időben el kell indulnunk otthonról. A kényelmet tekintve bizonyos, hogy a magán utak e fajtája a maximumot nyújtja.

(Lengyel, 2004)

2.2.4 Családlátogatás

Egy másik csoportja is van a magán jellegű utazásoknak, mégpedig a családlátogatás, külföldön élő rokonok látogatása. Ilyen utaknál rendszerint szálláshely foglalás nem történik, az utasok családjuknál, barátaiknál kerülnek elszállásolásra. Céljuk a külföldi rokonokkal, barátokkal való személyes kapcsolattartás. Gyakran kíséri a látogatást kulturális programok felkeresése is, közösen, a kinn élőkkel együtt. Itt a külföldi országban élő rokonok, barátok helyismeretére támaszkodva könnyen nyílik lehetőségünk betekinteni az adott helyen élők mindennapi életébe, kultúrájába.

2.3 Belföldi turizmus alakulása napjainkig

A belföldi turizmust a külföldihez hasonlóan több csoportra osztva tudjuk érdeemben vizsgálni. Ezen csoportokat kialakíthatjuk az utazás célja, típusa, illetve a meglátogatni

kívánt régió elhelyezkedése alapján is. Elsőre az utazás típusa alapján való csoportokat szeretném bemutatni.

2.3.1 Programturizmus

A programturizmus a turizmus azon fajtája, ahol az utazás mögötti motiváció valamilyen program, rendezvény meglátogatása, szolgáltatás igénybevétele. Ez a fajta turizmus mód napjainkban egyre inkább teret nyer magának. Különböző rendezvényszervező cégek dolgoznak akár ingyen, akár belépőjegy ellenében látogatható eseményeken. Az ilyen utazásokon résztvevők nem feltétlen a meglátogatott régió értékeire, történelmére kíváncsiak, ám gyakran mégis megismerik azt a megrendezett programok folyamán. A főbb fajtái között vannak falunapok, fesztiválok, vásárok, majálisok és egyéb kulturális és szórakoztató programok. Egy esetlegesen turisztikailag elmaradott régió számára remek lehetőséget nyújthat egy olyan program megrendezése, mellyel mégis oda tudják vonzani a látogatókat. A programturizmus során remekül megfigyelhető ismételen a turizmus multiplikátor, azaz tovagyrúzó hatása. Vegyük példának egy fesztivál megrendezését. Egy fesztivál megrendezéséhez általában szükség van egy nagy, szabad térre, ami viszonylag távol van a lakott területtől, így minimalizálva a lakókra nehezedő zajt és zavaró hatásokat, ám elég közel kell lennie, hogy könnyen megközelíthető legyen. A helyszín kibérlése a helyszín tulajdonosának természetesen közvetlen bevétellel jár, ám számos további résztvevőnek is be kell kapcsolódnia az esemény lebonyolításába. Szükség van vízre, áramra, amivel a fellépők, zenekarok hangrendszereit, eszközeit ellátják, illetve a kikerülő ételt és italt áruló egységeket is üzemeltetni tudják. Ez gyakran magával hoz egy közművesítést, ami egy elmaradottabb régióknak nagy segítség lehet. A fesztiválra érkező látogatók természetesen nem korlátozódnak a fesztivál területére, illetve időtartamára, így a helyi kistermelőknek is lehetőségük nyílik termékeik árusítására, népszerűsítésére. Remek valós példa erre az Ozora fesztivál, ahol a fesztivál kezdete előtti hetekben már megjelennek a közeli falvakban a gyümölcs, zöldség és kézműves termék árusító pultok, ahol a helyiek örömmel várják az érkező vendégeket. Nem ritka, hogy a fesztivál végeztével a fesztiválra érkező látogatók további vendégéjszakákat töltenek el a közeli falvakban, további kikapcsolódásként.

(Lengyel, 2004)

2.3.2 Sport turizmus

A belföldi turizmus következő fajtája a sport turizmus, amit a külföldi utak során már említettem, főleg a sí utak viszonylatában. Földrajzi adottságaink miatt ez ránk nem jellemző, viszont más sportágak igen nagy tömegeket képesek megmozgatni határainkon belül. A futball, kézilabda mindig is sláger sportnak számítottak, tekintet nélkül a nemzetközi sikereinkre, bukásainkra. Hazánk rengeteg stadionnal rendelkezik, ahol a sportok kedvelői részt vehetnek a meccsek izgalmában. Ezen stadionok nem korlátozódnak a fővárosra, a megyeszékhelyeinken, városainkban, de még egészen kicsiny falvainkban is fellelhetőek. A vízi sportok kedvelői is találnak maguknak rengeteg lehetőséget, az ország minden régiójában. A Duna, legnagyobb folyónk számtalan lehetőséget nyújt az ország középső területén, a Tisza a Tisza-tóval keleten, a Balaton nyugaton, Fertő tó északnyugaton várja a látogatókat. Még az ország délnyugati részén elterülő Alföldet is számos folyó szeli át, például a Körös folyónk. Hazánk az autóversenyek kedvelőinek is kecsegtet látogatásra érdemes programokat. A Mogyoródon található Hungaroring autóverseny-pálya számos lehetőséget kínál, ezek közül talán legismertebb az 1986 óta megrendezett Formula-1 magyar nagydíj. Befogadóképessége 70000 fő, így nagy tömegek élvezhetik egyszerre a „száguldó cirkuszt”.

(Lengyel, 2004; Michalkó, 2007)

2.3.3 Gasztronómiai turizmus

Hazánk változatos tájainak, tavakkal tarkított és folyókkal átszótt mivoltának köszönhetően a gasztronómiai turizmus jelentős népszerűsége tett szert az elmúlt évtizedben. Viharos történelmünk során gasztronómiánkban nyomot hagyott a minket elnyomó, és segítő nemzetek konyhája. Rengeteg féle fűszert és alapanyagot használunk, melynek nagyrészt meg is tudnánk termelni. Sajnos mára a hazai termelés háttérbe szorult, jobbára exportra kínáljuk a jó minőségű alapanyagainkat, és silányabb minőségű külföldi árut importálunk saját fogyasztásunk kielégítésére. A világon egyedülálló magyar konyha azonban így is képes megmozgatni az ország lakosságát. Aki exkluzív éttermi élményre vágyik az biztosan megtalálja a neki tetsző éttermet fővárosunkban, Budapesten. Itt számos Michelin csillaggal rendelkező étterem található, például az Onyx, Costes, Salt vagy Michelin csillaggal nem rendelkező, ám egyedülálló ízelményt nyújtó étterem, mint az Uncensored Budapest. Ezen éttermek magyar szemmel borsos áron kínálják fogásaikat, ám aki megteheti, az bizonyos, hogy felejthetetlen élménnyel fog gazdagodni. Találhatóak a fővárosban hagyományos ételeket kínáló éttermek is, ám ezen ételtípusok kóstolásához

érdemesebb az adott régióba ellátogatni. A Balaton körül rengeteg halászcserda található, halászlével, egyéb frissensült hallal melyet a Magyar Tenger szolgáltat számunkra. A tiszai régió, Szeged környéke szintén híres halételeiről. A Bakony hegyei közé kirándulva találhatunk hagyományos betyár csárdákat, fa asztalokkal, padokkal, ahol az ételeiket hagyományos módon, fatányéron szolgálják fel. Leghíresebb ételük talán a Bakonyi ragu, mely egyhelyben szedett erdei gombákkal gazdagított paprikás étel. Hazánk a vadételek kedvelőinek is számtalan lehetőséget nyújt vadászházak formájában, ahol a friss vadhúst hagyományos receptek alapján, magyaros fűszerezéssel készítik. Aki nem enni, hanem inni szeret jobban annak is remek lehetőségek nyílnak egy kis gasztronómiai kalandozásra. Hazánk rengeteg borvidékkel rendelkezik, melyekről már az 1700-as években Európa szerte híres borok kerültek palackokba. A Balaton felvidéki borvidék a Balaton közelsége miatt egyedi időjárással rendelkezik, mely kiemelkedő a szőlőtermesztés tekintetében. A napsütötte déli lankákon meghamisíthatatlanul édes gyümölcsök teremnek, melyek párosulva a borászok többszáz éves tapasztalatával elképesztő italokat eredményeznek. Az Egri Borvidék vörös borairól híres, név szerint az Egri Bikavér, mely szintén százéves hagyománnyal rendelkezik. Egertől nem messze található a Tokaji Borvidék, ahonnan a Tokaji Aszú származik. Gyönyörű aranysárga színével, aszú mivoltából fakadóan jellegzetes édes ízével a desszertborok királyaként van számontartva. Hazánk még számtalan borvidékkel rendelkezik, de ami mindegyikben közös, hogy turisztikai szempontból jelentős értéket képviselnek. Számos program várja az érdeklődőket, borkóstolás, pince látogatás, vagy csak egy egyszerű baráti iszogatás a lenyugvó nap sugarainál. Természetesen ezen programok népszerűsége magával hozta a régiókban a szálláshelyek fejlődését is. Mivel egy többszintes modern hotel nem illik bele a szőlővel beültetett lankák képébe, gyakoriak a falusi szálláshelyek, apartmanok, esetleg használaton kívüli pincék lakássá alakítva. A kellemes borozgatás mellett gazdagodhatunk a borkészítés ismereteivel, illetve történelmi tényekkel is.

(Michalkó, 2007)

2.3.4 Gyógyturizmus

A belföldi turizmus utolsó fajtája, melyet említeni kívánok a gyógyturizmus. Hazánk kiemelkedően magas mennyiségű termál forrással rendelkezik, mely a külföldiek mellett a magyar látogatókat is vonzza. Világviszonylatban az 5. helyet foglaljuk el a termálvíz készletünket tekintve. Leghíresebb termálfürdőink Hajdúszoboszlón, Hévízen, Bükkföldön találhatóak. Ezen fürdők rendszerint a termálfürdő mellett hagyományos medencékkel is

rendelkeznek, így kicsiknek és nagyoknak is biztosítanak lehetőségeket a fürdőzés élvezetére. Legtöbbször egyéb egészségügyi szolgáltatásokat is kínálnak, mint például a gyógymasszázs, aroma terápia vagy szauna.

(Michalkó, 2007)

2.4 A turizmus környezeti hatásai

A turizmus emberekre gyakorolt jótékony hatása, a kikapcsolódás, feltöltődés, új ismeretek megszerzése mellett sajnos szót kell ejtenünk a turizmus negatív oldaláról is, ami a környezetkárosító hatása. Hosszú időn keresztül ezen negatív hatásokkal nem foglalkoztak, a 20. század végén, a turizmus széleskörű elterjedése után kezdtek el ilyen irányú szabályozásokat, törvényeket hozni.

Az első, és legkézenfekvőbb romboló hatás, mely a turizmushoz kapcsolható a közlekedésben rejlik, hiszen a meglátogatni kívánt helyekre oda is kell jutni. A korábban használatos ólmozott üzemanyagokat szerencsére mára ólommentes verzióra cserélték, ám még így is hatalmas környezeti terhet jelent az autós, és egyéb szárazföldi közlekedés. A modern autók már katalizátorral szereltek, mely csökkenti e káros hatást, ám ahogy egyre több az ezer főre jutó jármű, ez a hatás elenyészik. A nagyobb távokat repülővel teszik meg az utazók, ahol a hajtóművek üzemanyagának, a kerozinnak az égéstermékei egyenesen a légkörbe jutnak, majd onnan permet vagy eső formájában a földre, vagy vizeinkbe, óceánjainkba hullnak. A személyautó közlekedés is kiemelkedő negatív hatással bír, nem csak a kibocsájtott mérgező gázok miatt, de a kicsöpögő motorolaj, vagy a gumibroncsokból lemorzsolódó gumitörmelék miatt is. Habár rendszeresek a szervezett buszos utak, ahol egyszerre több utazó használ egy járművet, ezen járműveket nagyobb motorral látják el, így fogyasztásuk és károsanyag kibocsájtásuk is nagyobb. A vízi közlekedés szintén sok veszélyt hordoz magában, a tengerekbe ömlő üzemanyag, olaj és egyéb szemét hatalmas környezeti károkat okoz. Napjainkban egyre több alternatív hajtású jármű jelenik meg, főként elektromos hajtással, ám ezen járművek magasabb ára, a töltés nehézsége egyelőre korlátozza széleskörű elterjedésüket.

Láthatjuk, hogy már az utazás megkezdésekor fellépnek negatív hatások, ám a célhelyre való érkezéskor újabbakat figyelhetünk meg. Legszenbetűnőbb ezek közül talán a kirándulók által hátrahagyott szemét. A legtöbb frekvencián látogatott kirándulóhely már el van látva szemetesekkel, ám ezek ürítése nem mindig megoldott, és elérhetőségük, állapotuk is vitatható. Nem kell feltétlenül készakarva szemetelnie a turistáknak, elég, ha

véletlen a szél elfúj egy csomagoló anyagot, az máris szennyező hatást vált ki a környezetben. Ha egy kicsit távolabbi nézőpontból vizsgáljuk a helyzetet, más káros hatások is feltűnhetnek. Az ember akár jelenlétével is zavarhatja a helyi élővilágot. A menedéket vagy párt kereső állatokat megzavarhatja a látogatók hangos beszéde, szaga is. Az éjszaka zajló kirándulásokon a zseblámpák fénye szintén negatív hatással van a helyi állatvilágra. Fontos kérdés még az illemhelyek elérhetősége, vagy épp hiánya. A talajvízbe szivárgó szennyvíz komoly károkat okozhat a növényvilágban, ami magával hozza a rovar és állatvilág vesztét is. A talaj szintén veszélynek van kitéve egy-egy gyakran látogatott kirándulási hely környékén. Az emberek által letaposott talaj nem képes az esővíz befogadására, mivel túl tömör, így környezetében elszáradhatnak a növények.

Külön bekezdést érdemel a vízparti üdülőhelyek kérdése. Legyen szó tengerpartról, tó vagy folyópartról, egyaránt veszélyeztetve vannak az ide látogató turisták miatt. Legdirektebb módon az élelemszerzés, azaz horgászat, halászat céljából használt vizek vannak veszélyben. A túlhalászat, idegenhonos fajok visszaengedése komoly problémát jelent a helyi ökoszisztémának. Fontos, hogy a horgászattal foglalkozó emberek rendelkezzenek a megfelelő igazolvánnyal, dokumentumokkal és ismeretekkel, mert esetenként egy csalóanyag is szennyező hatású lehet, amit a halak elfogásának elősegítésére használnak. A horgászok által használt belsőégésű motoros csónakok, ugyanúgy, mint a hasonló motorral szerelt sport vízi járművek rengeteg szennyezésre adnak lehetőséget a megfelelő odafigyelés és karbantartás hiányában. Az üdülturizmus során fürdőzésre használt vizek maguktól a megmártózó emberektől is szennyeződést szenvedhetnek el. A naptejek, izzadásgátlók melyeket legtöbbször használunk a vízben való tartózkodás során leoldódnak bőrünkről, a víz tetején olajos mivoltuk végett hártyát képeznek, így gátolva az oxigén és fény vízbe jutását. Ahogy a halak elfogyasztják az ezen szennyeződéssel bevont növényeket, majd őket elfogyasztják a partmenti emlősök, hüllők és madarak máris a víz közvetlen környezetét is beszennyeztük. Arról nem is beszélve, ha az ember fogyaszt ilyen szennyeződésekkel károsított vízből érkező halat, szintén áldozatul válhat, különböző betegségek, mérgezések formájában. Profitszerzés céljából gyakran figyelmen kívül hagyjuk a környezeti értékeket, mikor egy gyakran látogatott kirándulási helyen büféket, beülőket, kocsmákat emelnek. Azon kívül, hogy ezen épületek tájidegenek, sokrétű szennyező, természetromboló hatást váltanak ki. Ilyen például a fűtés, hűtés során keletkező nemkívánatos gázok, az olajfűzőkben elhasznált olaj, vagy a nem megfelelő légkezelés folyamán fellépő kellemetlen szagok.

Ahogy egy-egy helyen fellendül a látogatottság, a korábban nehezen járható erdei ösvényeket felváltják a letaposott utak, később akár macskaköves vagy aszfaltos járdák is. A jobb láthatóság érdekében sokhelyütt kilátókat emelnek, magasan a lombkorona mögé, melynek építése során és után is felléphetnek környezetkárosító hatásai. Legtöbbször a turizmus káros hatásai nem készakarva, szándékosan jelennek meg, csak a mi kényelmünk miatt egyfajta hozadékként. Szerencsére napjainkban egyre jobban odafigyelünk erre, és rengeteg aktivista csoport is azon dolgozik, hogy a ma látogatható gyönyörű természeti helyek még évtizedekig, századokig megőrizték szépségüket.

(Michalkó, 2004)

2.5 *A falusi turizmus jellemzése*

A falusi turizmus megismeréséhez először is meg kell ismerkednünk annak fogalmával. A falusi turizmus a turizmus azon formája, amikor vidéki lakosok azért kezdenek szálláshely és programszolgáltatást nyújtani, hogy régiójukba vonzzák az utazókat, ezzel bevételre téve szert. A falusi turizmus nem csak egy régimódi szálláshely, bemutatja a falusi életformát, és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket. Ami valaha mindennapi munkánk része volt, napjainkban a városi emberek számára már újdonságként hat, a vidéki élet bemutatása számukra élvezetes program. A falusi turizmus során nyújtott szolgáltatások skálája rendkívül széleskörű. Az utazás motivációja lehet egyszerűen a kikapcsolódás, elszakadás a mindennapok mókuskerekétől, de lehet sport, vagy a gasztronómia megismerése is. Számos kézműves foglalkozás érdekli a modern világ emberét, melyet nagyszüleink, dédszüleink előszeretettel végeztek nap mint nap. Ilyenek például a kosárfonás, mézeskalács készítés, növénytermesztés, gombaszedés. Ezen tevékenységeket akár program formájában, falunapon, szüreti felvonuláson is bemutathatjuk, ahol népviseletbe öltözött előadókkal együtt egészen különleges élményt kapunk. A régi hangszerek, citera, nagybögő hangja, az ének és néptánc által biztosított hangulat biztosan maradandó emléket nyújt. A falusi gasztronómia megismerése is nagy tömegeket mozgat meg. Legegyszerűbb formája a falusi vendégasztal, ahol kistermelők, őstermelők által szolgáltatott alapanyagok kerülnek elkészítésre, helyi friss fűszerekkel, több generációs receptek alapján. Sokan manapság nem rendelkeznek kerttel, így kinti sütögetésre, bográcsozásra csak akkor van lehetőségük, ha egy falusi szálláshelyen szállnak meg. A sportok kedvelői is találnak maguknak programokat a falusi turizmus keretein belül. Kirándulóhelyek százai várják az érdeklődőket, kerékpározási, lovaglási lehetőségekkel. A mezőgazdasági eljárásokat is megismerhetjük falusi turizmus keretein belül,

agrárturizmusként emlegetve. A gazdák bemutatják mezőgazdasági gépeiket, eszközeiket, elmondják azok használatát, megmutatják hogyan kerül a földből az asztalra az étel, ital. Sokesetben lehetőség van ezen eszközök és gépek kipróbálására is, amire legtöbbünknek ma már nincs lehetősége. Motiváló szempont lehet még a falusi szálláshelyeket üzemeltető emberek viselkedése, hozzáállása, mert egészen máshogy viszonyulnak a vendégekhez, mint nagyvárosi társaik. Kedves, családi hangulat jellemzi ezen szálláshelyeket, szinte mindenhol emberközpontú viselkedéssel találkozhatunk. A falvak nyújtotta pihenési lehetőségek sem elhanyagolhatóak, kevesebb fényszennyezés, zaj, az éjszakai csillagos égbolt meghamisíthatatlan kikapcsolódást nyújtanak.

Magyarországon falusi turizmusról az 1900-as évek első harmadától beszélhetünk, mikor is elkezdett kialakulni a falusi fizetővendég fogadás. Számos szervezet alakult, akik munkájukkal a vidék forgalmát kívánják fellendíteni, és rávenni a városlakókat, hogy térjenek vissza gyökereikhez, ne a külföldi utakat válasszák, hanem országunk rejtett gyöngyszemeit. Ezen munkájukat különböző intézkedésekkel támogatták, például kedvezményes MÁV és Hév jegyekkel, bérletekkel az érintett területekre, új szálláshelyek szervezésével, a falusi turizmus hirdetésével, népszerűsítésével. Ehhez hozzásegítette őket a rendszerváltás után felszabadult nagy mennyiségű munkaerő, főleg asszonyok, akik hajlandóak voltak részt venni a programban. Számukra a feltételek már adottak voltak, rendelkeztek az eszközökkel, háztartásuk felszerelésével, amit később programként árulhattak. Sajnos a kezdeti sikerek után a fellendülés lelassult, majd megállni is látszik, annak ellenére, hogy számos fejlesztési forrás is rendelkezésre áll. A legnépszerűbb régió az észak-magyarországi, bár ez nem meglepő, tekintve, hogy innen indult a vidék fellendítésére irányuló mozgalom.

Számomra a legérdekesebb régió, Bakony térsége sajnos nem olyan látogatott, mint lehetne, pedig erre minden környezeti és ember alkotta lehetősége megvan. A probléma a lehetőségek, programok sokfélesége, és ezen programok csomagba foglalásának hiánya. A legtöbb itt működő gazdasági egység egymástól függetlenül végzi tevékenységét, így elvesze a forgalom nagyrésztétől.

(Molnár, Remenyik, 2017)

3. Saját kutatási szempontok, módszerek

A dolgozat megírását változatos kutatási módszerekre kívánom alapozni. A legfőbb alapot természetesen a lefolytatott tanulmányaim adják. Ezen tanulmányok során ismerkedtem meg a dolgozat megírásához szükséges alapismeretekkel, fogalmakkal. Az egyetemi tanulmányaim alatt több mint három éven keresztül egy multinacionális turisztikai cégnél dolgoztam, sajnos a COVID által hozott társadalmi és gazdasági válság során el kellett hagynom ezt a céget.

A dolgozatom megírását, hipotézisem igazolását egy kérdőív készítésével is alá kívánom támasztani. Ez egy huszonnégy kérdésből álló kérdőív, mely az utazási szokásokat vizsgálja korosztályok szerint, nagyobb hangsúlyt fektetve a belföldi, azon belül is a falusi turizmusra. A kérdőívben az általam meghatározott válaszlehetőségek mellett felkínáltam a saját válaszadás lehetőségét is, így olyan válaszokra is lehetőség nyílik amire esetleg nem gondoltam volna. Egy későbbi fejezetben részletesen bemutatom ezen kérdőív felépítését, eredményét.

Annak érdekében, hogy átfogóbb képet kapjak a hazai turizmus, azaz a nemzeti turizmus alakulásáról nem hagyatkozhatok csak a saját szakmai tapasztalatomra, tanulmányaimra, szakirodalomra, illetve a kérdőívet kitöltő, a turizmusban vendégként résztvevő emberek válaszára. Meg kellett vizsgálnom a kérdést a másik oldalról, a szolgáltatói oldalról. Ehhez remek lehetőséget biztosított az évente megrendezett Utazás kiállítás, ahova akkori cégem miatt minden évben kijutottam. Készítettem egy öt kérdésből álló interjú tervezetet, majd a kitelepült cégek, szolgáltatók képviselőit, tulajdonosait kérdeztem, kiegészítve néhány akkor felmerülő kérdéssel. Ezen interjúk remek betekintést engedtek a szolgáltatói oldalba, egy későbbi fejezetben szintén részletesebben fogom szemléltetni az itt megszerzett információkat.

3.1 A kutatási munka ismertetése, módszerek bemutatása

Kutatási munkámat a témaválasztás után egy kutatási terv elkészítésével folytattam. A szekunder kutatásomat az elérhető szakirodalmi művek felkutatásával kezdtem. A nyomtatott szakirodalom mellett online forrásokat is igénybe vettem, név szerint a Központi Statisztikai Hivatal honlapját.

Mivel célom a felmerülő igények vizsgálata volt, többféle primer kutatási technikát is alkalmaztam, a lehető legtöbb adat gyűjtésére. Kutatási munkám részeként egy online kitölthető kérdőívet készítettem. A kérdéseket úgy állítottam össze, hogy kiszűrjem a

számomra fontos információkat, ám hagytam lehetőséget a szöveges válasz adására is. A zárt kérdések megfogalmazásánál törekedtem arra, hogy minél jobban a számomra fontos csoportra szűkítsek. Kérdőívem több helyen is ágakra bomlik, ezen szűkítések végett. A zárt kérdésekkel az általam vizsgált témakörökre tudtam szűkíteni, a válaszadókat a megfelelő kérdések felé terelni, ám szükségem volt még némi plusz információra, így nyitott kérdések alkalmazása mellett döntöttem. A válaszadók saját megfogalmazásukban írhatták le észrevételeiket, javaslataikat, ami nagyban hozzásegített a kérdőív sikerességéhez. Törekedtem a kérdések egyértelműségét megtartani, mind megfogalmazásban mind terjedelemben. Azon kérdéseknél, ahol számszerű választ vártam tartományokat adtam meg, így könnyítve a válaszadást (például az utazás időtartamára vagy távolságára vonatkozó kérdések). A kérdőív megírására a Google által elérhető kérdőívkészítő lehetőséget választottam. Ezen eszközzel már tanulmányaim során megismerkedtem, a kérdőív elkészítése egyszerű és gyors, számos lehetőséget kínál a megosztásra, hogy minél több kitöltőt tudjak elérni. A kérdőív kiértékelésében is nagy segítség a Google által biztosított szolgáltatás, a kérdések jellegéből adódóan elkészíti a grafikonokat, így az adatok azonnal szemléltethető módon lesznek elérhetőek a kérdőív lezárását követően.

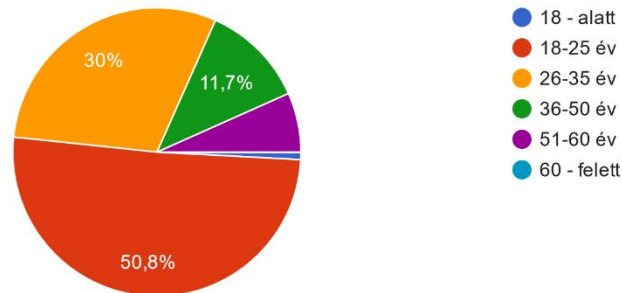
A kérdőívkészítés mellé egy másik primer kutatási formát is választottam, az interjút. Az interjúfajták közül a kvalitatív interjút választottam. A kvalitatív interjú nagyobb szabadságot enged, így szélesebb körben tudtam kérdezni alanyaimat. Interjúm célhelyéül az Utazás kiállítást választottam. Mivel kérdőívemmel az utazóközönséget céloztam meg, így kívántam az érme másik oldalát, a szolgáltatói oldalt is megvizsgálni. Nem mélyinterjút készítettem, mivel több alanyt szerettem volna kérdezni, rövid, hat kérdésből álló kérdéssort állítottam össze, amit aztán az interjú közben kiegészítettem, beszélgetőpartnerem függvényében. Emiatt nem használhattam kvantatív interjú formát, nem statisztikai adatokat kívántam gyűjteni, a kérdőívemben volt erre lehetőség, hanem a hipotézisemhez kapcsolódó témákban kívántam interaktív beszélgetést folytatni. Az interjúk közben jegyzeteket készítettem, amiket később digitális formában rögzítettem.

(Majoros, 2004)

3.2 Kérdőív bemutatása

Első kérdésem a kitöltő korára irányult. Ezen kérdés segítségével képet kaphatok a kitöltők életkor szerinti megoszlásáról, biztosítva, hogy minden korosztály képviselői megjelenjenek a válaszokban.

Kérem adja meg korát
120 válasz

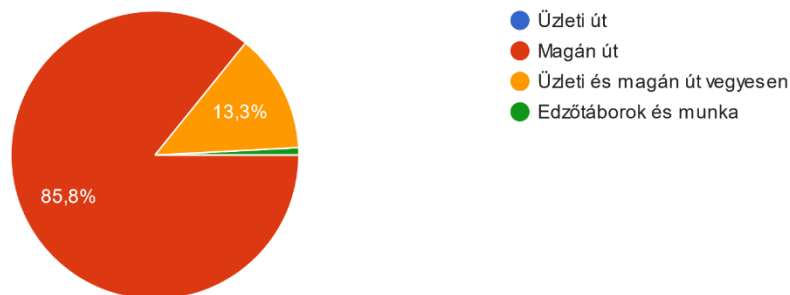
2. ábra A kérdőívet kitöltők kora (Saját szerkesztés)

Mivel vizsgálatom a fizető és cselekvőképes lakosságra irányult, a 18 év alatti, és 60 év feletti lakosság részarányát alacsonyan kívántam tartani, ezt a kérdőív megfelelő fórumokon való megjelentetésével szabályoztam. A grafikonon látszik, hogy a kitöltők nagyjából 90%-a a 18 és 50 év közöttiek csoportjába tartozik, pont ahogy vártam.

A következő kérdésem a kitöltő által igénybe vett utazás jellegére irányult, miszerint magán vagy üzleti jelleggel utazik. Ezzel az üzleti utak túlzott jelenlétét kívántam kiszűrni, mivel ezen utak nem képezik dolgozatom témáját. A grafikonon látszik, hogy a kitöltők 85,8% kizárólag magán, 13,3%-a magán és üzleti jelleggel utazik vegyesen, így a maradék 0,9% szinte elhanyagolható mennyiséget jelent.

Milyen jelleggel utazik?

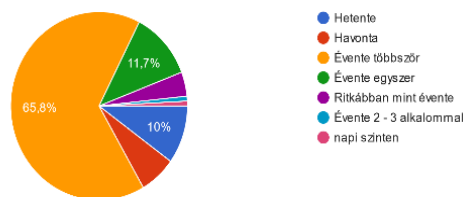
120 válasz

3. ábra Az utazások jellege (Saját szerkesztés)

Az előző kérdésekre adott válaszokból látható, hogy sikerült a számomra releváns célcsoportot elérnem kérdéseimmel. A következőkben az utazások gyakoriságáról és a résztvevők számáról kérdeztem a kitöltőket.

Milyen gyakran utazik, akár személyes, akár üzleti céllal?
120 válasz

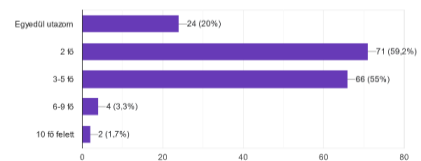

4. ábra Az utazások gyakorisága (Saját szerkesztés)

A válaszokból látszik, hogy a kitöltők jellemzően évente néhány alkalommal vesznek részt valamilyen típusú utazáson, ám nem minden hónapban. Leggyakoribbak a két fős, páros utak, illetve 3-5 fős családi kirándulások. Jelentősen többen, a kitöltők 20%-a utazik egyedül, mint amennyien 5 főnél nagyobb csoportokban.

A következő kérdésemet már a kifejezetten magán utazások résztvevőinek címeztem, így minden adott választ fel tudok használni. A kérdésem arra irányult, vajon országhatáron belüli, vagy kívüli célt választanak válaszaikban.

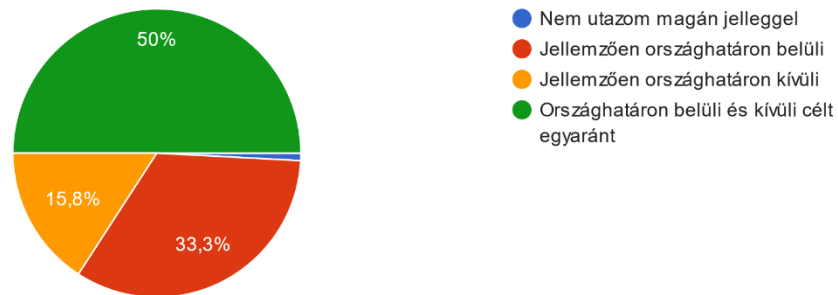
Az utazások során általában hány fő utazik együtt? (több válaszlehetőség is megjelölhető)
120 válasz

5. ábra Utazásban résztvevők létszáma (Saját szerkesztés)

Magán utazásai során országhatáron belüli, vagy kívüli célt választ?

120 válasz

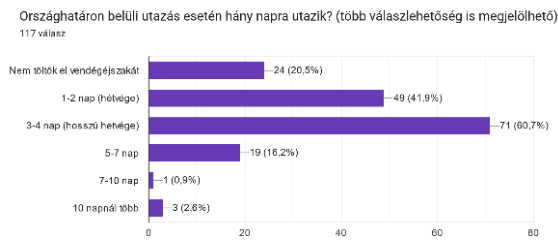

6. ábra Az utazás célhelye (Saját szerkesztés)

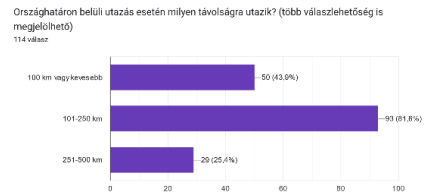
Meglepetést okozott számomra az országhatáron belüli célt választók magas aránya. A jellemzően országhatáron belüli célt választók a válaszadók 33,3%-át teszik ki, hozzájuk adódik még az országhatáron belüli és kívüli célt egyaránt választók aránya, 50%. Ebből következik, hogy a válaszadók 83,3% kedveli az országhatáron belüli célhelyeket, van igény a határon belüli utazásokra. A jellemzően országhatáron kívüli úticélt választók aránya kisebb, 15,8%.

A következő kérdéseket együtt kívánom bemutatni, mivel a rájuk adott válaszok egyben értelmezhetőek eredményesen.

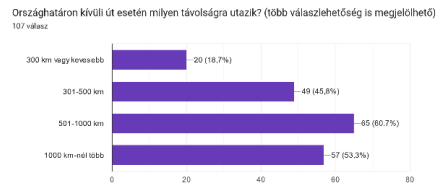
7. ábra Utazás időtartama országhatáron belül (Saját szerkesztés)

8. ábra Utazás távolsága országhatáron belül (Saját szerkesztés)

9. ábra Utazás időtartama országhatáron kívül (Saját szerkesztés)

10. ábra Utazás távolsága országhatáron kívül (Saját szerkesztés)

A kérdések az utazások hosszát, illetve az úticél kiindulási helytől való távolságát kérdezték. Az országhatáron belül utazóknál egyértelműen látszik, hogy a rövidebb, illetve kisebb távolságra lévő lokációkat választják. A kitöltők 20,5% vendégéjszakát sem töltek el, csak egy napra utaznak. A túl közeli célokat azonban országhatáron belül sem kedvelik túlzottan, a kitöltők 43,9%-a jelezte, hogy 100km-en belüli célt választ, míg 81,6% kedveli a 101-250km közötti célokat. Országhatáron belül 250km felett csak kevesen utaznak, véleményem szerint ők inkább már külföldi utat választanak. A külföldi utaknál is megfigyelhető egy egyértelmű tendencia. A vendégéjszaka nélküli, és hétvégi utazások aránya csekély, minimum egy hosszú hétvége időtartamára, de inkább egy hétre szeretnek elutazni az emberek. Azonban a 10 napnál hosszabb utazások már közel sem ilyen népszerűek, a kitöltők 15,3%-a vesz részt ilyen úton. Ahogy azt vártam, országhatáron kívül 300km-es távolságba kevesen utaznak, ők inkább a belföldi célokat választják. A legnépszerűbben az 500-1000 kilométer közötti célok, ám 300km felett nem figyelhető meg nagy különbség a válaszadók számában.

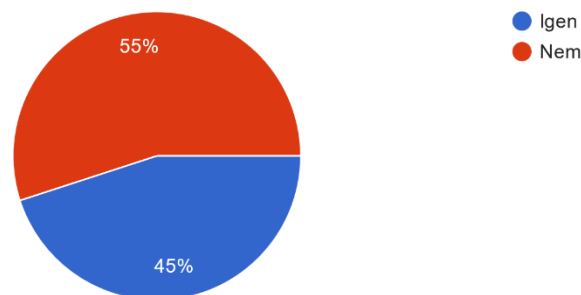
A következő két kérdésem az okokat kereste, ki miért választ országhatáron belüli, illetve kívüli célt. Itt már lehetőséget adtam saját válasz írására, a válaszok sokfélesége miatt a grafikont nem tudom bemutatni, így egy kivonatot írok belőle. Az első kérdésem így szólt: Ha jobbra az országhatáron belül utazik, miért? Az első válaszlehetőség a személygépjárművel való könnyebb közlekedés volt. Ezt a válaszadók 45,3%-a választotta. A következő kérdésem a tömegközlekedés használatára irányult, ezt 15,8% választotta,

ebből következik, hogy az autós közlekedés országhatáron belül népszerűbb, illetve a tömegközlekedés elérhetősége nem mondható befolyásoló tényezőnek az úti cél kiválasztásában. Kíváncsi voltam befolyásoló tényező -e a magyar nyelv használata, 21,1% válaszolta, hogy ez szerepet játszik döntésében, ebből arra a következtetésre jutottam, hogy a nyelvhasználat sem tartozik a főbb motivációk közé. És végül a legfontosabb válaszlehetőség, miszerint a belföldi célt az ország kultúrájának megismerése végett választják inkább. Ezt a lehetőséget 65,3% választotta, ami minden más opciónál magasabb értéket képvisel, így örömmel tapasztaltam, hogy nem az árak, nyelv, közlekedés a meghatározó, hanem az emberek érdeklődése, tudásvágya. Ezt pozitívként értékelem a mai egyre gyorsuló, személytelen világban. A saját választ adók említették még a SZÉP kártya használatának lehetőségét, ami szintén befolyásoló tényező lehet, hiszen a nagyobb multinacionális cégek rendszerint ilyen kártyán biztosítanak bónuszt, amit kizárólag vendéglátó vagy szálláshelyadó szolgáltatásra költhetnek. A külföldi utakat választók motivációját a belföldiekéhez hasonló válaszlehetőségekkel vizsgáltam. Szintén örömmel tapasztaltam, hogy az olcsó repülőjegyek (32%) illetve a könnyű online foglalás (27,8%) szintén kis mértékben járultak hozzá a külföldi cél választásához. Nagy mennyiségben, a válaszadók 68%-a választotta az egzotikus helyeket az utazásuk fő motivációjaként. És végül a belföldihez hasonlóan a legtöbb válaszadót a külföldi kultúra megismerése ösztönzi az elindulásra, ezt a válaszlehetőséget 75,3% választotta. Egy opciót még adtam a válaszadásra, miszerint azért utaznak külföldre, mert úgy gondolják már mindent láttak az országunk határain belül. Ezt megnyugvásomra kevesen jelölték be, mindössze két ember választotta ezt az opciót. Az egyéni válaszok között jelezték még a külföldön tanulást, illetve családlátogatást mint motivációt.

A kérdőívem további része a falusi turizmussal foglalkozik konkrétan. Első kérdésemben arra voltam kíváncsi, a válaszadók mekkora része vett már részt ilyen jellegű programon.

13. Részt vett e valaha falusi turizmussal foglalkozó programon, szállt e meg ilyen jellegű szálláshelyen?

120 válasz

11. ábra Falusi turizmusból való részvétel (Saját szerkesztés)

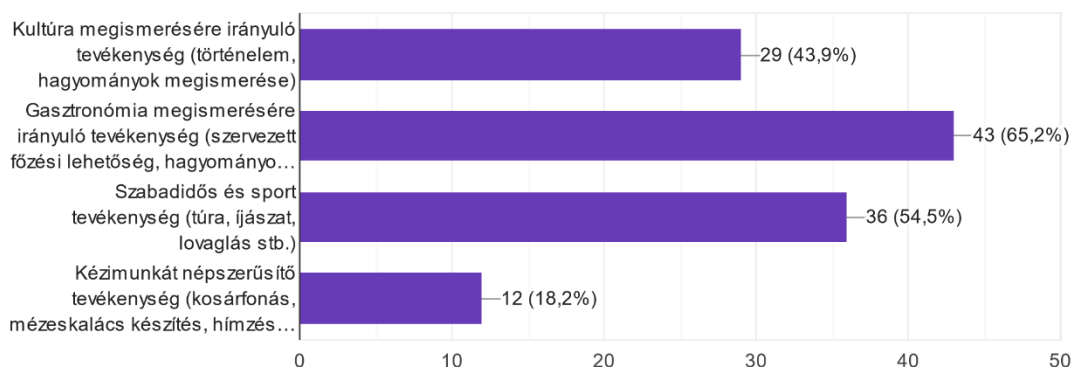
A válaszok eloszlása meglepően egyenletes, szinte fele-fele arányban vannak a falusi turizmusból résztvevők, illetve akik még nem vettek részt ilyen jellegű utazásban. Aki igennel válaszolt, a továbbiakban más kérdéseket kapott, mint aki nem-el. A nem-et választóknál kíváncsi voltam, miért nem vettek részt eddig ilyen lehetőségben?

Itt szintén hagytam lehetőséget saját válasz adására, így ismét kivonatot írok. Sajnálattal tapasztaltam, hogy a nem-et választók 59,1%-a sajnos nem is kíváncsi ilyen jellegű programra. Ez viszont azt jelenti, hogy a másik felüket érdekelné, csak még nem jutottak el odáig, hogy meg is valósítsák terveiket, vagy esetleg más miatt nem vettek részt falusi turizmusból. A válaszokból kiderül, hogy a fő problémát a szolgáltatások hiánya (19,7%), az ár (7,6%) illetve a megközelíthetőség (13,6%) okozta. Az egyedi válaszok között viszont sokan jelezték, hogy nem hallottak még ilyen jellegű turizmusról, nem is tudják pontosan mit jelent, és a nagyobb utazásokhoz képest kevés reklám miatt lényegében nem is tudnak ezek létezéséről.

A falusi turizmusból eddig részt nem vevőknek lehetőséget adtam arra is, hogy megjelöljék milyen programok segítenék, hogy meggondolják magukat.

Milyen programok érdekelnék, ha esetleg meggondolná magát? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

66 válasz

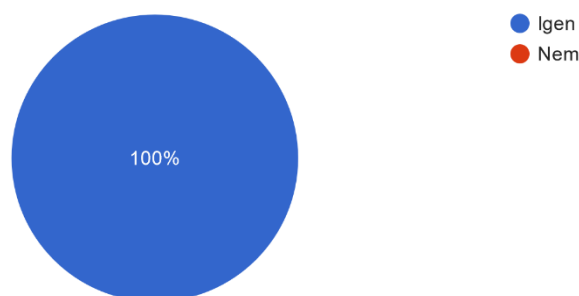
12. ábra Részvételre ösztönző programlehetőségek (Saját szerkesztés)

A válaszokból látható, hogy nagyfokú érdeklődés mutatkozna a gasztronómiai programok iránt, amit a kulturális és szabadidős-sport programok követnek. A hagyományőrző, kézimunkát népszerűsítő programok már kisebb érdeklődésnek örvendnek, ám 12 válaszoló így is érdeklődne a kosárfonás, mézeskalács készítés, vagy egyéb hagyományos kézimunka megismerése iránt.

A falusi turizmusban már részt vevő embereket arról kérdeztem, elégedettek voltak -e a kapott szolgáltatással. Az eredmény rendkívül meglepő és biztató lett.

Elégedett volt a kapott szolgáltatással?

54 válasz

13. ábra Elégedettség (Saját szerkesztés)

A válaszadók 100%-a úgy gondolja, elégedett a kapott szolgáltatással, ez arra enged következtetni, hogy ha a falusi turizmustól tartózkodókat sikerülne valahogy bevonni, ők is boldogan távoznának tartózkodásuk végén. Arra a kérdésre, hogy terveznek-e a jövőben is

falusi szálláshelyen megszállni 90,7% igennel válaszolt. A nemmel válaszolókat megkérdeztem ennek okáról egy egyéni válaszlehetőséggel, ahol többek között azt a választ kaptam, hogy a külföldi utak vonzóbbak, illetve a falusi szálláshelyek már nem tudnak újat nyújtani.

3.3 *Interjúk bemutatása*

Az utazási kiállításon lehetőségem nyílt találkozni a szakma szolgáltatói oldalának képviselőivel, így egy interjú formájában kérdeztem őket.

Az általam összeállított rövid interjú alap kérdései a következők voltak:

- Mióta vannak jelen a magyar piacon, mióta működnek?
- Milyen éves utas/látogató forgalommal bírnak?
- Vélnék-e felfedezni bármilyen tendenciát az érkező vendégek nemzetiségét (magyar-külföldi) tekintve?
- Jelentett-e érezhető változást az érdeklődők számában az olcsó, fapados (diszkont) repülőársaságok Magyarországon történő megjelenése?
- A 2008-as gazdasági világválság jelentett-e érezhető csökkenést a vendégéjszakák/látogatók számában?
- Az érkező vendégek/látogatók kor szerinti eloszlásában fellelhető-e bármilyen tendencia?

Az itt felsorolt kérdéseket természetesen hozzá igazítottam az interjúpartnerem által képviselt szervezethez, néhol kihagyva, néhol kibővítve őket. A továbbiakban egy kivonatot kívánok írni a lezajlott interjúkból, a leg témába vágóbb válaszokat idézve.

Látogatásom alatt több interjút is készítettem, a diplomatémám megalapozásaként. Figyelmem középpontjában a magyar székhellyel rendelkező cégek, turisztikai központok álltak. Némely pultnál rendkívül barátságos, segítőkész emberrel ismerkedtem meg, míg mások vonakodva válaszoltak kérdéseimre. A hangulat kellemes volt, a hatalmas terület felfogta a hihetetlen embertömeget. A kiállítók jó minőségű anyagokkal érkeztek, ám a felkészültségben, hozzáértésben néhol hiányosságokat tapasztaltam. Összességében fontos, hasznosítható információkat szereztem, melyeket a következőkben szeretnék bemutatni.

Elsőként a Magyar Kajak-Kenu Szövetség képviselőjével beszélgettem. Érdekes információkkal szolgált a kajak-kenu sport történelmével kapcsolatosan, a rendszerváltás

előtti és utáni állapotokról. Ezen információk ámbár érdekesek, jelen dolgozatomhoz nem adnak hozzá, talán a válasz azon része, hogy 2015-16 óta a kormány jelentős EU-s támogatásokkal kívánja fellendíteni a sportot. Ami azonban már érdekes, az a résztvevők összetétele nemzetiség szerint. Külföldi érdeklődők csak elvétve vesznek részt a programjaikon, túlnyomó többség magyar állampolgár, és Magyarországon belül is a tiszai régió a legkeresettebb. Ezután a diszkont légitársaságokról kérdeztem beszélgetőpartnerem, ám erre a kérdésre számomra meglepő választ kaptam. Míg azt gondoltam volna, hogy az olcsó repülőjegyek miatt beérkező külföldi turisták növelik a forgalmat, a valóság éppen ellenkező képet mutatott. A diszkont légitársaságok térhódítása lényeges visszaesést jelentett az amúgy is csökkenő számú érdeklődőben.

„Miután a magyar átlagemberek számára is elérhetővé vált a hétfégi, hosszú hétfégi repülő külföldi utazás, kevesebben érdeklődnek a belföldi opciók iránt. Nyilvánvalóan jobban mutat a közösségi médiában feltöltve egy külföldi ország, mint a szomszéd város.”

- Magyar Kajak-Kenu Szövetség képviselője

Ebben a válaszban egy másik téma is felmerült, a közösségi média hatása az utazási szokásokra, ismét alátámasztva a turizmus multiplikátor hatását, oda-vissza. Ám ez a téma is rendkívül érdekes, ahogy már korábban említettem nincs lehetőség minden ilyen jellegű hatást kivizsgálnom. A beszélgetést a gazdasági válságra vonatkozó kérdéssel folytattam, ám a válasz ismét meglepett. Mivel egy sporttal foglalkozó gazdasági szervezetről beszélünk, figyelembe kell venni az ezt űző emberek elhivatottságát is. Hiába jött a válság, a sport szerelmeseit nehéz eltántorítani szenvedélyüktől, így nem volt érezhető csökkenés a látogatók számában. Ezután a vendégek kor szerinti megoszlására tértünk ki, ami válaszdóm szerint rendkívül sokszínű, a gyerekektől a megrögzött seniorokig kiterjed.

Következő interjúalanyom Ács Szilvia, a Szeged és Térsége Turisztikai Kft. ügyvezető igazgatója volt. Ez egy 1999 óta működő gazdasági társaság, évi átlagos 20000 fő forgalommal. Az ide látogató vendégek kétharmada magyar, egyharmada külföldi, az utóbbi években azonban ezen arány eltolódását érzékelték, a külföldi utazók javára. A diszkont légitársaságok köztudatban való elterjedése itt már az általam várt eredményt hozta, öt év alatt 55%-os vendégéjszaka szám emelkedést tudtak elkönyvelni. Ezzel párhuzamban van a külföldiek arányának emelkedése, mivel csak az arány változott, a hazai átlagos látogatók száma nem csökkent, így összességében nőtt a vendégkörük. A 2008-as válság azonban hozzájuk már elért, a 2009-es évben érezhetően lecsökkent a

vendégéjszakák száma, azonban ez viszonylag hamar, 1-2 éven belül helyreállt. Kérdeztem még a magyar utazók összetételéről, miszerint családosok, fiatalok, baráti társaságok érkeznek e nagyobb számban.

„Jellemzően családok utaznak, ez főképp a nyári időszakra igaz, mikor a nyári szünet miatt a gyerekeknek rengeteg szabadidejük van. Év közben jobbra fiatal felnőttekkel találkozhatunk, friss házások, húszon-harminc éves párok. Az ünnepi időszakban megjelentek a nagyobb családos utazások. Ezt a jelenséget újkeletűnek gondolnám, az elmúlt 3-4 évben vált megszokottá, hogy nem otthon töltjük az ünnepeket.” - Ács Szilvia, a Szeged és Térsége Turisztikai Kft. ügyvezető igazgatója

Ezután egy hagyományörző ruhában lévő csoportra lettem figyelmes, miután szóba elegyedtünk kiderült, hogy a Siklói Vár jelenlegi kapitányával beszélgetek, hivatalos címén a Siklói Várszínház Kulturális és Idegenforgalmi Központ Nonprofit Közhasznú Kft. ügyvezetőjével. Egy jókedélyű beszélgetés során megtudtam, hogy a vár az 1300-as évek óta áll, turisztikai látványosságként pedig az 1970-es évek óta működik, önkormányzati fenntartású intézményként. 2010-13 között átesett egy nagyobb felújításon, mikor az építmény közel 50%-át felújították. Ez a felújítás nem meglepő módon részben EU-s támogatásból jött létre, ám ami meglepett, hogy a beruházás másik részét egy Norvég pénzügyi alap finanszírozta. A Kapitány még megjegyezte, hogy a vár mai ismertségét a Tenkes Kapitánya sorozat forgatása jelentősen emelte. A látogatottság kapcsán 2016 óta tudott információval szolgálni, mikor is év végén 72000 fő látogatót számláltak. Ez a szám 2017-ben 81400-ra, majd 2018-ban 90890 főre emelkedett, így növekvő tendencia volt megfigyelhető. A látogatottság emelkedését a Kapitány az általuk bevezetett programokkal indokolta, köztük sok családbarát lehetőséggel is. A látogatók közel 80%-a magyar, a maradék 20% külföldi, a külföldi látogatók számának emelkedése miatt ma már a magyar mellett angol, német és horvát nyelvű programokat is üzemeltetnek. A 2008-as válság hatásairól nem tudunk érdemben beszélni, lévén a vár a kulturális örökség részét képezi, rendkívül népszerű a lakosság körében, így nagy jelentősége nem volt. Az érkező vendégek kora rendkívül vegyes, ám megfigyelhetőek szezonális tendenciák. Május-Június, illetve kora Szeptemberi időszakban az iskolás csoportok teszik ki a látogatók nagyobb hányadát. A nyári szünet beköszöntével megérkeznek a családos látogatók, az őszi időszakban őket váltják a nyugdíjas csoportok.

Egyetemi tanulmányaim során több mint három évig dolgoztam utazásszervezői pozícióban. Ebben a bekezdésben az itt tapasztaltakat szeretném összegyűjteni. A fejezet tartalmát saját tapasztalataim, és a magyarországi részleg ügyvezető igazgatójával, az irodavezetőkkel folytatott szakmai beszélgetéseim adják, melyek során készségesen állt rendelkezésemre.

A cég több partnercég együtteseként működik, irodáik világszerte megtalálhatóak. A kínálatuk rendkívül széles, így ebből csak egy apróbb szelet bemutatására lesz lehetőségem ezen dolgozat keretei között. Számos irodájuk nyújt a világ körül utazni vágyóknak kiváló minőségű szolgáltatást, előre elkészített utak, csomagok, céges rendezvények, MICE események formájában. Ám ami a világon egyedülálló, az a budapesti iroda FIT, azaz egyéni utazók számára fenntartott részlege. Ezen részleg is két alrészlegre osztható, a Japán, illetve nemzetközi csapatra. Én a nemzetközi csapat tagjaként végeztem munkámat, főbb ügyfélköröm az amerikai, Olasz, Spanyol, Portugál, Brazil piacokról tevődött össze. Feladataim közé tartozott az ezen piacokról érkező egyéni lekérések kezelése, utazási csomagok összeállítása egyedi igények alapján, ezen utak bevitele speciális számítógépes rendszerünkbe, majd a túrák lefolyása közben egy úgynevezett Emergency Service biztosítása. A hatalmas irodahálózatból még ez a kicsiny szelet is rendkívül szerteágazó tevékenységet végez, az itt szerzett tapasztalataimat szeretném a következőkben bemutatni.

Szolgáltatásaik a szálláshely biztosításától transzferek, privát túrák szervezésén keresztül a szabadidős tevékenységekig terjednek. Ügyfelek kérésére szerződött partnereik közül kiválasztjuk a számukra legmegfelelőbb szolgáltatás együttest, ha pedig szerződött partnerük nem nyújtja a kívánt szolgáltatást, a beszerzési osztály kész új szerződések kötésére, az igények kielégítése végett. Repülőjegy értékesítéssel az egyéni utazók számára nem foglalkoztunk.

Azt fontos még megjegyezni, hogy a cég kizárólag másik cégeknek, B2B azaz Business to Business módon értékesít, szerződött partnerség alapján, magánembereknek nem.

Az itt eltöltött időm alatt rengeteg szakmabelivel ismerkedtem meg. Az irodavezetők több mint húsz év szakmai tapasztalattal rendelkezett, így kérdéseimmel bármikor bizalommal fordulhattam hozzá. Megismertem rengeteg szolgáltatót, betekintést nyertem működésükbe, illetve a működésükkel kapcsolatos esetleges problémákba. Fő szempontunk az ügyfél elégedettsége, végső soron pedig az utazó személy jó élménye volt. Találkoztam egyszerű esetekkel, könnyen leszervezett túrákkal melyek lebonyolítása csak

néhány e-mail, és telefonhívás lefolytatását igényelte, azonban amikből legtöbbet tanultam azok a problémás esetek voltak. Mivel irodáknak értékesítettünk, az értékesítési folyamat során nem kerültem kapcsolatba az utassal, ám ahogy már korábban említettem biztosítottunk az utazás közben 0-24 hívható telefonszámot, melyen az ügyfél bármikor kérhetett segítséget, élhetett panasszal. Az ezen szolgáltatás keretein belül lefolytatott beszélgetéseim, akár hajnali három órakor is rendkívül tanulságosak voltak, hogy ha egyszer magam vágnék turisztikai vállalkozásba nagyjából mire számíthatok. Megismerkedtem a határidők fontosságával, a kommunikáció jelentőségével, és az emberi tényezővel, ami mindig is kiszámíthatatlanságot fog jelenteni munkánk során.

Úgy gondolom az itt eltöltött három év mind munkám, mind magánéletem során rengeteg hasznosítható tapasztalatot adott. Ezen dolgozat megírásához is segítségül szolgál az az ismereti és kapcsolati háló, amit ottlétem alatt kiépítettem.

4. Következtetések

4.1 *A kezdeti feltevés vizsgálata, hipotézis elfogadása vagy elvetése*

A dolgozat megírásának fő gyakorlati szempontja egy saját ingatlan turisztikai célra való felhasználásának vizsgálata volt. A szakirodalmi áttekintés során végig vettem a turizmus fajtáit, a népszerű utazási célpontokat, és az általuk nyújtott szolgáltatásokat. Ezen szakirodalmi áttekintés során egy átfogó képet kaptam a turizmusról, az utazni vágyók motivációjáról és igényeiről. Vizsgálataim során különleges figyelmet szenteltem azon szolgáltatásegyüttesekre, melyek megmozgatják az utazóközönséget. Úgy gondolom bizonyítást nyert, hogy ha egy hagyományos falusi szálláshelyet ötvöztünk a modern technológia és közösségi média által nyújtott hirdetési lehetőségekkel, olyan rétegeket tudunk megszólítani, akik érdeklődőek lennének iránta, és hajlandóak lennének részt venni effajta programokon, vagyis lenne igény egy ilyen típusú szállást és szolgáltatásokat biztosító gazdasági egységre, amennyiben eléggé széleskörű programokat nyújt, rugalmas ügyintézészt biztosít.

Az általam vizsgált időszakban több válság is végbe ment, illetve tart a mai napig. Az adatokat vizsgálva arra a következtetésre jutottam, hogy az alacsonyabb árfekvésű, könnyebben elérhető kikapcsolódást nyújtó turisztikai szolgáltató helyeket kevésbé érintik ezen válságok. A gazdasági helyzet kevésbé meghatározó egy ilyen egységnél, mint a környezet vagy az elérhető programok. Az említett ingatlan környezetét tekintve a Bakony szívében fekszik, erdővel és mezőkkel tarkított táj a jellemző, kiváló kiránduló lehetőségekkel. Egy ilyen természetközeli szálláshelynél kiemelt figyelmet kell fordítani a környezet védelmére, állagának megóvására. A turizmus környezeti hatásait vizsgálva egyértelművé vált számomra annak a fontossága, hogy maguk a gazdasági szervezetek is tegyenek a környezet megóvásáért. Egy ilyen jellegű szálláshely esetében akár vonzerőt is jelenthet az alacsony energiafelhasználás, megfelelő hulladékkezelés és a zöld megoldások választása. A természet pusztítása helyett a megismerést kell előtérbe helyezni, szakképzett túravezetők segítségével, akik bemutatják az őshonos növény és állatfajokat, azok megzavarása nélkül. Erre remek lehetőséget nyújtanak a közeli erdők, ahol számos vadász les, illetve kilátó áll rendelkezésre. A hulladék újra hasznosításával, komposztálással nem csak a működési költségek csökkenthetők, hanem az ide látogatók tanulhatnak is belőle, átültethetik mindennapjaikba az itt látottakat. A faluban található lovardával együtt működve az állatok kedvelőit is oda lehet csábítani, bemutatva az egyik legzöldebb közlekedési formát, a lovaglást. A lovarda már most is nyújt efféle programokat, de egy

szálláshely szolgáltatással karöltve mindkét fél profitálhatna. Tekintve, hogy a kérdőíves kutatásom alapján a hétvégi, és hosszú hétvégi időtartamok a legnépszerűbbek, ilyen időtartamra kell megfelelő mennyiségű programot és lehetőséget kínálni. A hétvégre érkezők a falu elhagyása nélkül is ki tudják tölteni idejüket. A korábban említett lovaglás mellett lehetőség van gomba szedésre, természetesen gombaszakértő vezetésével, fűszerek gyűjtésére, gyógyvirágok megismerésére. Mivel nagyfokú érdeklődés mutatkozott a gasztronómiára, ezt falusi vendégasztal szolgáltatásként lehetne megvalósítani. A környékbeli kistermelők, őstermelők örömmel szolgáltatnak alapanyagot, amit aztán a helyi fűszerekkel, helyi receptek alapján közösen lehet elkészíteni és elfogyasztani a vendégekkel. Így az ételek kóstolása mellett az elkészítés módját is megismertetnénk vendégeinkkel, akik a tudást később az otthonukban is felhasználhatnák. A több napra érkező vendégek sem kellene, hogy unatkozzanak, a környékbeli falvakban, településeken számos program és lehetőség elérhető. A Zirc-Akli mellett található Szarvas-tó üzemeltetője már most is együtt működik szállásadókkal, ám ezek mind messzebb találhatók, mint a saját ingatlanom. Zirc városa alig tíz percre található, ahol sétálhatunk az arborétumban, vagy megtekinthetjük a Zirci Ciszterci Apátság látogatóközpontját. A városban belül számos étterem is helyet kapott, ahol a hagyományos magyar konyha ízeit kínálják. A környéken találunk még csárdákat, cukrászdákat és fagyfaltozókat, így a gasztronómiai kínálat igen sokrétű. Amennyiben a látogatók csak kikapcsolódni akarnak arra is van lehetőségük. A házhoz tartozó kamrában bogrács, tűzifa található, kialakított tűzrakóhellyel, fedett és kültéri terasszal, így, ha valaki magának szeretné kialakítani a programját, azt is megteheti. Fontos tényezőként merült fel kutatásom során a vendéglátóhely megközelíthetősége. Sok falusi szálláshely csak autóval közelíthető meg, azzal is nehezen, ez eltántoríthat számos érdeklődőt. Lókút több módon is elérhető, busszal egyenesen a falu központja, vonattal Zirc, de még kerékpárút is van kiépítve Veszprém, majd a Balaton felé. A gyakorlott kerékpárosok reggel elindulva letekerhetnek Balatonalmádiba, vagy Balatonfüredre, majd estére visszatérhetnek a Bakonyba, és lepihenhetnek egy csendes, nyugodt, romantikus falusi szálláshelyen. A telek méretéből adódóan sátorozási lehetőség is biztosított egy biztonságos, elkerített formában. A házhoz tartozó mosdó és fürdő a ház végéhez toldással épült, így a házba való bejutás nélkül is használható.

A dolgozatomban megismert adatokból világossá vált számomra, hogy a legfőbb hiányosság a falusi turizmussal kapcsolatosan az ismeret terjesztés. Ezen egységek

tulajdonosai, vezetői gyakran idősek, kevés számítógépes tudással, pedig manapság csak reklámok útján lehet érvényesülni. Országunk komoly természeti lehetőségekkel rendelkezik, ezek kiaknázására, megismerésére igény is felmerül, ám mégsem sikerül ezen utazásokat materializálni. Amíg az egyik faluban csak szálláshely, a másikban csak programok vannak, az utazni vágyók inkább más, esetleg külföldi desztináció felé fognak nézni, annak egyszerűbb mivolt végett. Ha létezne egy online rendszer kifejezetten a falusi turizmussal foglalkozó egységek összegyűjtésére, foglalási platformmal, az fellendíthetné ezen turizmusforma fejlődését. Mindenképpen szükséges a különböző szolgáltatók összefogása, különben egyenként elvész ez a sok remek lehetőség. Ennek fontossága nem csak abban rejlik, hogy az utazni vágyók megkapják a nekik tetsző szolgáltatásokat. Az esetlegesen elmaradottabb vidéki régióknak is szüksége van az innen beáramló pénzre, így fejlesztések mehetnek végbe akár infrastrukturálisan az egész közösség javára, akár a gazdálkodó szervezet javára többletbevétel formájában. Fontosnak tartom kiemelni a falusi turizmus oktató, nevelő hatását, ami felett nem szabad elsiklani. A régi, lassabb életmód példaként szolgálhat mindannyiunk számára a stresszes mindennapokhoz.

5. Összefoglalás

Dolgozatom témájaként a nemzeti turizmus alakulását és trendjeit választottam, ezen belül a falusi turizmust vizsgáltam. Alap kérdésem az volt, hogy érdemes-e Magyarországon falusi turizmussal foglalkozó szálláshelyet és programokat nyújtó gazdasági egységet létesíteni. A témaválasztásom indoka egy saját tulajdonomban lévő telekben, és a hozzá tartozó ingatlanban rejlő lehetőségek felderítése, vizsgálata. A szakirodalmi áttekintés során megismerkedtem a turizmus gazdasági helyzetével, a kiutazó és belföldi turizmussal, a falusi turizmus fogalmával. Primer kutatásom részeként kérdőívet készítettem és interjúkat folytattam le, hogy konkrét válaszok és visszajelzések alapján vonhassak le következtetéseket.

A falusi turizmus nem újkeletű jelenség, ám mégsem rendelkezik kellő népszerűséggel. Ezen probléma oka nem a szolgáltatások és szálláshelyek minőségében keresendő. Vizsgálatom során kiderült számomra, hogy aki ismeri, részt vett ilyen szolgáltatásban az elégedett is volt vele. A probléma a reklámok, hirdetések, ismeretterjesztő anyagok hiányában rejlik. Sajnálatos módon azt tapasztaltam, hogy az egyes egységek tulajdonosai, vezetői nem dolgoznak össze, sőt, sokszor inkább egymás ellen dolgoznak, miközben az együttműködés mindkét fél számára előnyösebb lenne. Rendszerint csak egy-egy szolgáltatást nyújtanak, így kínálatuk nem olyan csalogató, ezen szorosabb együttműködéssel javítani lehetne, szállás mellé szolgáltatásokat is kínálni, érthető, egyszerű módon. Ezen szálláshelyek jórésze mellőzi az online jelenlétet, vagy csak nagyon nehézkesen érhetőek el, így elesnek a forgalmuk nagyrésztől. Erre megoldást jelenthetne egy ilyen típusú szolgáltatókat összefogó online platform, akár a közösségi médiában, ahol nagyobb ismertséget szerezhethetnének, egyszerűsödne a foglalás, látható lenne a kínálat egésze. Ez egy egészséges versenyhelyzetet is kialakítana, így ösztönözve a tulajdonosokat a fejlesztésekre, bővülésre. Ezen észrevételekből kiindulva gondoltam át saját ingatlanom helyzetét is. A közvetlen közelben lévő szolgáltatók biztos partnert jelentenének, de a távolabbi lehetőségeket is sikeresen tudnám kiaknázni. A természeti környezet lehetőségei kiemelt fontosságúak, erre mindenképp külön figyelmet kell fordítani, viszont észben kell tartani a fenntarthatóságot, zöld megoldásokat, környezetvédelmet is. A hitelesség fenntartásához fontos, hogy megfelelő szakemberekkel dolgozzon az ember, így a kikapcsolódás mellett oktató jelleget is kölcsönözhetünk egy-egy tartózkodásnak. Egy hozzáértő által vezetett program közkedvelt választás az utazók körében. Elsősorban a

gasztronómiai és hagyományos kézműves programokat keresik az emberek, egy megfelelően összeállított csomag kellő motivációt jelenthet az utazáshoz.

Ezen dolgozat megírása további kutatásra ösztönöz, immár konkrét adatokra támaszkodva, hogy megvalósítsam elképzeléseimet az ingatlanommal kapcsolatban. A kutatási eredményeim pozitív jellege miatt elkezdem egy átfogó üzleti terv kidolgozását, ami a működés konkrét menetét fogja magában foglalni. Ezután szeretném a gyakorlatban is megvalósítani az eddig csak elméleti síkon létező falusi vendéglátással foglalkozó szolgáltató egységemet.

6. Irodalomjegyzék

1. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.27. Turizmus Szatellit Számlák (TSzSz)*
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0031.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
2. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.10. A külföldre tett utazások száma, átlagos tartózkodási ideje és a külföldi utakhoz kapcsolódó kiadások
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0010.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
3. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.13. A szabadidős célú külföldi utazások megoszlása az úti cél típusa szerint [%]
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0012.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
4. Központi Statisztika Hivatal: 27.1.1.14. A többnapos turisztikai célú belföldi utazások összefoglaló adatai
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0013.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
5. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.15. A többnapos turisztikai célú belföldi utazások időtartama cél régió szerint [ezer nap]
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0014.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
6. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.16. A többnapos, turisztikai célú belföldi utazások száma és időtartama az utazás célja és a tartózkodási idő szerint
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0015.html
(Letöltve: 2023. 04. 27.)
7. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.3. A Magyarországra tett külföldi utazások száma és a hozzá kapcsolódó kiadások a tartózkodás ideje szerint
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0003.html
(Letöltve: 2023.04.27)
8. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.5. A Magyarországra tett külföldi utazások száma és a hozzájuk kapcsolódó kiadások az utazási célok szerint*
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0005.html
(Letöltve: 2023.04.27)

9. Központi Statisztikai Hivatal: 27.1.1.6. A Magyarországra tett külföldi utazások a közlekedés módja és az utazás motivációja szerint*
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0006.html
(Letöltve: 2023.04.27)
10. Lengyel M. (2004): A turizmus általános elmélete. Budapest, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Kft. 509 o.
11. Majoros P. (2004): A kutatómódszertan alapjai. Budapest, Perfekt. 215 o.
12. Martonné Erdős K. (2009): A turizmus alapjai. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó. 180 o.
13. Michalkó G. (2007): Magyarország modern turizmusföldrajza. Budapest, Dialóg Campus. 277 o.
14. Michalkó G. (2004): A turizmuselmélet alapjai. Székesfehérvár, Kodolányi János Főiskola. 208 o.
15. Molnár Cs., Remenyik B. (2017): A falusi turizmus helyzete és fejlesztési lehetőségei, Szent István Egyetem. 16 o. <http://real.mtak.hu/75712/> (Letöltve 2023.04.27)

7. Ábrajegyzék

1. ábra https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0031.html	6
2. ábra A kérdőívet kitöltők kora (Saját szerkesztés)	21
3. ábra Az utazások jellege (Saját szerkesztés)	22
4. ábra Az utazások gyakorisága (Saját szerkesztés).....	22
5. ábra Utazásban résztvevők létszáma (Saját szerkesztés).....	22
6. ábra Az utazás célhelye (Saját szerkesztés).....	23
7. ábra Utazás időtartama országhatálon belül (Saját szerkesztés)	24
8. ábra Utazás távolsága országhatáron belül (Saját szerkesztés)	24
9. ábra Utazás időtartama országhatáron kívül (Saját szerkesztés).....	24
10. ábra Utazás távolsága országhatáron kívül (Saját szerkesztés).....	24
11. ábra Falusi turizmusban való részvétel (Saját szerkesztés).....	26
12. ábra Részvételre ösztönző programlehetőségek (Saját szerkesztés)	27
13. ábra Elégedettség (Saját szerkesztés)	27

8. Mellékletek

Kérdőív

4/1. szakasz

Utazási szokások

A következő kérdőív kitöltésével a szakdolgozatom elkészülését támogatja. Köszönöm.

Kérem adja meg korát *

18 - alatt

18-25 év

26-35 év

36-50 év

51-60 év

60 - felett

Milyen jelleggel utazik? *

Üzleti út

Magán út

Üzleti és magán út vegyesen

Egyéb...

Milyen gyakran utazik, akár személyes, akár üzleti célra? *

Hetente

Havonta

Évente többször

Évente egyszer

Ritkábban mint évente

Egyéb...

Az utazások során általában hány fő utazik együtt? (több válaszlehetőség is megjelölhető) *

Egyedül utazom

2 fő

3-5 fő

6-9 fő

10 fő felett

Egyéb...

Magán utazásai során országhatáron belüli, vagy kívüli célt választ? *

Nem utazom magán jelleggel

Jellemzően országhatáron belüli

Jellemzően országhatáron kívüli

Országhatáron belüli és kívüli célt egyaránt

Egyéb...

:::

Országhatáron belüli utazás esetén hány napra utazik? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

Nem töltök el vendégéjszakát

1-2 nap (hétvége)

3-4 nap (hosszú hétvége)

5-7 nap

7-10 nap

10 napnál több

Országhatáron belüli utazás esetén milyen távolságra utazik? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

100 km vagy kevesebb

101-250 km

251-500 km

Országhatáron kívüli utazás esetén hány napra utazik? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

Nem töltök el vendégéjszakát

1-2 nap (hétvége)

3-4 nap (hosszú hétvége)

5-7 nap

8-10 nap

10 napnál több

Országhatáron kívüli út esetén milyen távolságra utazik? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

300 km vagy kevesebb

301-500 km

501-1000 km

1000 km-nél több

:::

10. Ha jobbra az országhatáron belül utazik, miért? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

Könnyebb közlekedés autóval

Könnyebb közlekedés tömegközlekedéssel

Alacsonyabb árak

Ugyanazon nyelvet beszélik (magyar)

Meg akarom ismerni a saját országot, kultúrát

Nem bízik a külföldi, szervezett utakban

Egyéb...

---

11. Ha jobbra az országhatáron kívülre utazik, miért? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

Olcsó, könnyen elérhető repülőjegyek

Könnyű online foglalás

Egzotikus helyek, melyeket itthon nem találni

Külföldi kultúra megismerése

Elfogytak a belföldi lehetőségek ("már mindent láttam")

Egyéb...

:::

13. Részt vett e valaha falusi turizmussal foglalkozó programon, szállt e meg ilyen jellegű szálláshelyen? *

Igen

Nem

:::

Miért nem vett részt ilyen jellegű utazáson? (több válaszlehetőség is megjelölhető) *

Nem érdekel ilyen jellegű utazás

Nem találtam megfelelő szolgáltatásokat nyújtó helyet

Nem találtam megfelelő árú helyet

Nem találtam elérhető közelségben lévő helyet

Egyéb...

Milyen programok érdekelnék, ha esetleg meggondolná magát? (több válaszlehetőség is megjelölhető) *

Kultúra megismerésére irányuló tevékenység (történelem, hagyományok megismerése)

Gasztronómia megismerésére irányuló tevékenység (szervezett főzési lehetőség, hagyományos fűszerek...

Szabadidős és sport tevékenység (túra, ijáaszt, lovaglás stb.)

Kézimunkát népszerűsítő tevékenység (kosárfonás, mézeskalács készítés, hímzés, egyéb kézimunkák)

Egyéb...

Elégedett volt a kapott szolgáltatással? *

Igen

Nem

Tervez-e a jövőben is falusi szálláshelyen megszállni? *

Igen

Nem

Amennyiben nem tervez a jövőben falusi szálláshelyen megszállni, miért nem?

Rövid szöveges válasz

Ha igen, milyen szempontok alapján választ? (több válaszlehetőség is megjelölhető)

Szálláshely megközelíthetősége

Szálláshely és programok ára

Szálláshely minősége, minősítése

Szálláshely szolgáltatások mellett igénybe vehető egyéb szolgáltatások lehetősége

Egyéb...

Milyen tevékenységben venne részt egy falusi szálláshelyen történő tartózkodás során? (több * válaszlehetőség is megjelölhető)

Kultúra megismerésére irányuló tevékenység (történelem, hagyományok megismerése)

Gasztronómia megismerésére irányuló tevékenység (szervezett főzési lehetőség, hagyományos fűszerek...

Szabadidős és sport tevékenység (túra, ijáaszt, lovaglás stb.)

Kézimunkát népszerűsítő tevékenység (kosárfonás, mézeskalács készítés, hímzés, egyéb kézimunkák)

Egyéb...

Interjúk

Magyar Kajak-Kenu Szövetség

1. Mióta vannak jelen a magyar piacon, mióta működnek?

Az 50-es 60-as évektől kezdve alakultak különböző kajak-kenu szövetségek. A rendszerváltás előtt nagy hangsúlyt fektettek ezen szövetségek működésének támogatására. A rendszerváltás előtti állami programok, például az úttörő mozgalom erős pozitív hatását fejtette ki a kajak-kenu túrázók tekintetében.

2. Évente milyen számú embert mozgat meg a kajak-kenu sport?

A rendszerváltás után, az úttörő programok megszűnésével erős visszaesés volt tapasztalható, a kajak-kenuzás iránt érdeklődők száma jelentősen csökkent. Az utóbbi években, 2015-16, jelentős állami és EU-s források segítségével zajlik a kajak-kenu sport újbóli fellendítése. Ez a csónakházak felújításában, felszerelések, eszközök vásárlásában nyilvánul meg. Az emberek újbóli sportra csábítását online és offline megjelenésekkel próbálják elérni.

3. Az utasok összetételére vonatkozóan, Magyar/Külföldi viszonylatban volt e bármiféle tendencia, változás?

A túrákon résztvevők főbb része magyar, kisebb részük külföldi. A Tisza környéki túrák vonzzák a legtöbb érdeklődőt.

4. Jelentett-e érezhető csökkenést az érdeklődők számában az olcsó, fapados repülőársaságok Magyarországon történő megjelenése?

Igen, a fapados légitársaságok térhódítása lényeges visszaesést jelentett az amúgy is csökkenő számú érdeklődőben. Miután az átlagemberek számára is elérhetővé vált a hétfégi, hosszú hétfégi repülő külföldi utazás, kevesebben érdeklődnek a belföldi opciók iránt. Nyilvánvalóan jobban mutat a közösségi médiában feltöltve egy külföldi ország, mint a szomszéd város.

5. A 2008-as nagy gazdasági világválság jelentett e negatív hatást a kajak-kenusport kedvelőinek létszámában?

A kajak-kenu sport anyagi vonzata kicsi, ha az ember nem rendelkezik saját felszereléssel a bérlést is könnyen, olcsón megoldhatja. A sport szerelmeseit nehéz eltántorítani szenvedélyüktől. Így nem mondanám, hogy a válság bármilyen hatást is jelentett volna a sportágban.

6. A résztvevők kor szerinti megoszlásában van-e észrevehető változás, tendencia az utóbbi években?

A megmozgatott réteg nagyon sokszínű. Kezdve az egészséges életre vágyó fiataloktól, a megrögzött seniorokig minden réteg képviselteti magát. A megoszlásuk egyenletes, változást nem vélek benne felfedezni.

Szeged és Térsége Turisztikai Nonprofit Kft.

Ács Szilviát kérdeztem, a Szeged és térsége turisztikai nonprofit kft ügyvezető igazgatóját.

1. Mióta vannak jelen a magyar piacon, mióta üzemelnek cég jellegűen?

1999-óta

2. Milyen éves utasforgalommal bírnak?

Évente átlagosan 20 000fő

3. Az utazók összetétele magyar/külföldi viszonylatban mutat-e bármiféle tendenciát?

Az utazók összetétele jellemzően vegyes. A jelenlegi arányuk nagyjából 2/3 belföldi, 1/3 külföldi. A külföldi turisták létszámának emelkedése tapasztalható.

4. Jelentett-e érezhető csökkenést a vendégek számában az olcsó, fapados repülőársaságok Magyarországon történő megjelenése?

Az elmúlt 5 évben 55%-os vendégéjszaka szám emelkedés volt tapasztalható, így azt mondanám, ez a hatás nem volt érezhető.

5. A 2008-as gazdasági válság jelentett-e érezhető csökkenést a vendégéjszákák számában?

Igen, mindenképpen jelentett. Bár ezt a hatást kissé elcsúszva, 2009-ben éreztük igazán.

6. A magyar turisták általában milyen összetételben utaznak? Gondolok itt kisebb baráti társaság, család, esetleg nagyobb csoportok?

Jellemzően családok utaznak, ez főképp a nyári időszakra igaz, mikor a nyári szünet miatt a gyerekeknek rengeteg szabadidejük van. Év közben jobbra fiatal felnőttekkel találkozhatunk, friss házások, húszon-harminc éves párok. Az ünnepi időszakban megjelentek a nagyobb családok utazásai. Ezt a jelenséget újkeletűnek gondolnám, az elmúlt 3-4 évben vált megszokottá, hogy nem otthon töltjük az ünnepeket.

7. A nyugdíjas réteg milyen arányban képviselteti magát az utazóközösségben?

A nyugdíjasok száma egyre magasabb. Rengeteg lehetőség, szervezett út áll rendelkezésükre. A jellemző időszakuk az őszi, ilyenkor nagyobb létszámban találkozhatunk velük a vendéglátóhelyeken.

Siklói Várszínház Kulturális és Idegenforgalmi Központ Nonprofit Közhasznú Kft.

A Siklói Vár Kapitányát kérdeztem:

1. Mióta vannak jelen a magyar piacon?

A vár az 1300-as évek óta áll, ha erre gondolt. A viccet félretéve, 1970 óta önkormányzati fenntartású intézményként, állami tulajdonban van a vár. Azóta vegyes forrásokból, folyamatosan a vár felújításán munkálkodunk. 2010-13 között történt egy nagyobb beruházás, a vár 50%-a esett át felújításon. Ezt kétharmad részben egy Norvég alapból, egyharmad részben Európai Uniós támogatásokból hajtottuk végre. A vár ismertségét fokozza, hogy a legtöbbször által ismert Tenkes Kapitánya filmsorozat itt játszódik.

2. Évente nagyjából milyen számban látogatják az érdeklődők a várat, és programjait?

Én 2017 óta vagyok a várnál, így onnantól tudok nyilatkozni. 2016 év végén 72000 fő látogatónk volt. 2017-ben 81400 fő, majd 2018-ban 90890 fő, így ki merem jelenteni, hogy érzékelhető növekedés mutatkozik az érdeklődők számában. Ezt túlnyomó részt annak köszönhetjük, hogy rengeteg új programmal, kikapcsolódási lehetőséggel

álltunk elő az elmúlt néhány évben. Családbarát programjainknak köszönhetően már egész fiatal látogatóink is akadnak.

3. A látogatók összetételét tekintve nemzetek szerint, jobbra belföldi, vagy külföldi látogatókat fogadnak?

Az érkező vendégek 80%-a Magyar, 20% külföldi. A külföldi látogatók végett programokat biztosítunk a Magyar mellett Angol, Német és Horvát nyelven is

4. A 2008-as válság okozott e bármi változást a látogatók számában?

A vár kulturális örökség révén rendkívül népszerű a belföldi látogatók körében, így nem gondolnám, hogy bármi befolyást jelentett.

5. Az érkező vendégek milyen korcsoportokból, társadalmi csoportokból tevődnek össze?

Rendkívül vegyes, viszont időszakokhoz kötve csoportosítható. Május-Június, illetve kora szeptember hónapokban az iskolások, kisiskolások száma a meghatározó. Sok iskola hozza hozzánk tanulóit osztálykirándulásokra. Nyáron a családosok vannak nagyobb számban, fiatal házások, első gyermekes családok. Az őszi időszakban pedig a nyugdíjas csoportok teszik ki vendégeink nagyobb százalékát.

KSH táblák

27.1.1.3. A Magyarországra tett külföldi utazások száma és a hozzá kapcsolódó kiadások a tartózkodás ideje szerint

Év	Egynapos utazások					Többnapos utazások										Összesen									
	utazások száma, ezer	utazók száma, ezer	utazók, millió Ft	átlagos tartózkodás ideje, nap	átlagos napi utazás, ezer Ft	utazások száma, ezer	utazók száma, ezer	utazók, millió Ft	átlagos tartózkodás ideje, nap	átlagos napi utazás, ezer Ft	utazások száma, ezer	utazók száma, ezer	utazók, millió Ft	átlagos tartózkodás ideje, nap	átlagos napi utazás, ezer Ft	utazások száma, ezer	utazók száma, ezer	utazók, millió Ft	átlagos tartózkodás ideje, nap	átlagos napi utazás, ezer Ft					
2008	31 565	31 565	203 234	1,0	11,3	4 265	12 976	227 260	8,0	20,0	4 700	32 547	590 243	11,2	18,2	9 058	45 423	847 422	7,2	16,0	45 424	96 988	1 200 637	2,4	12,4
2010	30 294	30 294	203 022	1,0	10,8	4 470	14 844	254 762	2,9	20,0	4 560	30 860	537 024	11,2	17,1	9 010	42 254	807 786	6,9	15,2	42 254	95 716	1 199 919	2,4	12,4
2011	31 024	31 024	219 749	1,0	10,3	5 027	15 206	287 242	2,9	18,5	4 920	32 605	584 128	10,8	17,0	10 200	48 121	881 271	6,6	12,9	47 004	99 185	1 200 139	2,4	12,1
2012	30 212	30 212	209 907	1,0	10,2	5 125	14 420	289 265	2,8	18,0	5 228	32 249	609 275	10,0	17,7	10 263	46 669	868 640	6,4	13,0	48 085	99 881	1 208 547	2,3	12,1
2013	32 867	32 867	249 902	1,0	10,5	5 024	19 221	291 811	2,9	20,8	5 000	32 712	607 244	10,6	17,8	10 054	48 428	899 283	6,4	12,6	45 611	101 220	1 208 287	2,3	12,3
2014	33 844	33 844	288 496	1,0	11,2	4 481	18 600	300 772	2,9	18,1	4 688	37 635	702 244	10,2	15,4	12 140	76 036	1 076 248	6,3	14,2	48 964	108 879	1 489 034	2,4	13,4
2015	34 029	34 029	288 244	1,0	11,3	4 721	20 735	441 800	2,9	18,6	4 794	41 882	790 242	10,0	12,8	14 216	85 617	1 222 422	6,0	14,3	48 245	119 645	1 607 668	2,3	13,4
2016	37 682	37 682	402 941	1,0	11,0	4 821	26 647	420 724	3,0	19,8	4 682	39 762	762 219	9,8	12,8	15 200	86 428	1 291 682	6,7	14,8	52 000	124 644	1 724 640	2,3	13,3
2017	39 176	39 176	487 101	1,0	11,9	4 777	28 048	587 883	3,1	21,0	4 608	37 219	772 428	8,7	10,6	15 785	83 287	1 365 911	6,4	16,0	54 962	124 444	1 892 412	2,3	14,7
2018	40 115	40 115	519 024	1,0	12,9	10 041	29 421	610 260	2,9	20,7	7 010	40 529	807 162	8,1	18,5	17 082	89 980	1 507 776	5,1	17,2	57 667	120 295	2 066 790	2,3	15,4
2019	44 460	44 460	607 746	1,0	13,8	9 024	27 029	649 412	3,0	24,0	7 910	44 819	1 029 862	8,3	15,8	16 807	94 002	1 709 864	5,6	18,2	61 997	126 463	2 310 710	2,3	16,2
2020*	24 224	24 224	240 726	1,0	14,1	2 880	11 225	224 807	3,0	19,7	2 807	16 195	446 790	9,9	14	7 417	46 720	719 426	6,3	15,8	31 641	70 944	1 054 942	2,2	14,8
2021*	30 728	30 728	402 989	1,0	14,0	3 840	11 227	242 646	2,9	21,7	4 089	45 566	688 925	11,1	19	7 929	56 779	941 871	7,2	16,6	38 489	89 037	1 343 039	2,2	15,7
2022 ^b	38 484	38 484	546 912	1,0	16,2	4 645	19 460	420 932	3,0	25,8	4 004	53 426	1 130 260	8,8	21	12 449	73 265	1 736 911	6,8	24,0	46 340	106 891	2 492 982	2,3	21,3

27.1.1.5. A Magyarországra tett külföldi utazások száma és a hozzájuk kapcsolódó kiadások az utazási célok szerint*

Utazás célja	2017	2018	2019	2020 ^a	2021 ^b	2022 ^c
Magyarországra tett külföldi utazások száma, ezer út						
Egynapos utazások						
Magán jellegű utak	36 601	37 370	41 092	21 735	25 013	30 697
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 490	5 037	5 448	2 424	2 138	3 712
Ebből:						
Üdülés	635	507	362	158	51	77
Városnézés	1 921	2 243	2 453	902	654	2 215
Egészségmegőrzés	258	483	502	262	138	181
Rokon, barát ismerős meglátogatása	2 418	2 385	2 113	1 182	1 441	1 640
Tanulás, tanfolyam	333	357	421	229	233	553
Egészségügyi ellátás	1 047	1 216	1 970	977	1 026	1 030
Vallás, zarándoklat	125	95	125	57 ^d		130
Vásárlás	10 140	10 108	10 815	5 607	4 363	6 619
Áttutazás	17 296	17 325	19 164	10 631	15 362	16 296
Egyéb magán célú utak	751	847	1 036	628	419	717
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 126	1 326	1 578	699	1 065	537
Munkavégzés	1 450	1 419	1 790	1 790	2 681	2 461
Összesen	39 176	40 115	44 460	24 224	28 758	33 694
Többnapos utazások						
Magán jellegű utak	14 234	15 640	14 742	5 872	5 702	10 234
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	10 027	10 436	10 023	3 410	3 174	5 849
Ebből:						
Üdülés	3 314	3 388	2 421	1 055	1 173	1 181
Városnézés	3 046	4 042	4 782	1 129	825	1 943
Egészségmegőrzés	621	539	561	384	155	760
Rokon, barát ismerős meglátogatása	2 479	2 802	2 643	1 316	1 398	2 031
Tanulás, tanfolyam	96	68	81	63	83	72
Egészségügyi ellátás	570	628	558	255	109	483
Vallás, zarándoklat	25 ^d	24 ^d	31	13 ^d	49	187
Vásárlás	74 ^d	65	123	69 ^d	54	35
Áttutazás	947	1 548	1 113	379	754	1 484
Egyéb magán célú utak	17 ^d	68	169	367	81	93
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 045	1 126	1 207	752	1 271	1 497
Munkavégzés	506	786	988	793	956	918
Összesen	15 785	17 552	16 937	7 417	7 929	12 649

Magyarországra tett külföldi utazások tartózkodási ideje, ezer nap						
Egynapos utazások						
Magán jellegű utak	36 601	37 370	41 092	21 735	25 013	30 697
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 490	5 037	5 448	2 424	2 138	3 712
Ebből:						
Üdülés	635	507	362	158	51	77
Városnézés	1 921	2 243	2 453	902	654	2 215
Egészségmegőrzés	258	483	502	262	138	181
Rokon, barát ismerős meglátogatása	2 418	2 385	2 113	1 182	1 441	1 640
Tanulás, tanfolyam	333	357	421	229	233	553
Egészségügyi ellátás	1 047	1 216	1 970	977	1 026	1 030
Vallás, zárandoklat	125	95	125	57 ^d	31 ^d	130
Vásárlás	10 140	10 108	10 815	5 607	4 363	6 619
Átutazás	17 296	17 325	19 164	10 631	15 362	16 296
Egyéb magáncélú utak	751	847	1 036	628	419	717
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 126	1 326	1 578	699	1 065	537
Munkavégzés	1 450	1 419	1 790	1 790	2 681	2 461
Összesen	39 176	40 115	44 460	24 224	28 758	33 694
Többnapos utazások						
Magán jellegű utak	78 513	81 170	83 681	37 010	43 840	61 576
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	52 549	54 468	55 637	19 915	21 418	35 572
Ebből:						
Üdülés	22 063	20 910	18 308	7 354	8 436	8 901
Városnézés	14 031	19 964	23 344	5 543	4 275	9 108
Egészségmegőrzés	3 952	3 531	3 346	2 116	1 268	4 639
Rokon, barát ismerős meglátogatása	14 166	15 754	17 019	8 386	12 487	14 865
Tanulás, tanfolyam	4 825	2 749	2 896	4 474	7 033	3 829
Egészségügyi ellátás	4 679	4 525	4 816	1 810	734	3 195
Vallás, zárandoklat	116 ^d	166 ^d	182	50 ^d	198	627
Vásárlás	239 ^d	224	423	189 ^d	145	158
Átutazás	1 894	3 102	2 234	758	1 516	3 019
Egyéb magáncélú utak	47 ^d	182	474	1 428	309	311
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	4 049	4 010	4 412	3 353	5 618	6 597
Munkavégzés	2 706	4 801	5 909	6 358	7 314	5 092
Összesen	85 267	89 980	94 002	46 720	56 773	73 265

Magyarországra tett utazásokhoz kapcsolódó költség, millió forint						
Egynapos utazások						
Magán jellegű utak	373 715	426 777	523 033	311 079	361 869	523 574
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	29 267	42 701	41 156	19 043	20 114	37 835
Ebből:						
Üdülés	3 518	5 709	4 094	1 315	2 189	1 259
Városnézés	14 352	17 526	18 395	7 244	6 775	25 622
Egészségmegőrzés	2 308	8 309	5 222	3 639	1 924	2 122
Rokon, barát ismerős meglátogatása	12 415	13 425	14 693	7 129	10 814	11 160
Tanulás, tanfolyam	342	677	835	384	408	1 154
Egészségügyi ellátás	52 143	65 706	87 783	58 902	71 760	82 501
Vallás, zárandoklat	530	183	430	277 ^d	206 ^d	348
Vásárlás	171 380	176 072	213 130	117 311	111 428	182 001
Átutazás	104 206	122 460	156 952	97 314	140 783	200 808
Egyéb magáncélú utak	3 432	5 553	8 053	10 719	6 355	7 766
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	89 276	87 618	73 103	24 826	31 541	13 597
Munkavégzés	4 111	4 609	5 610	4 832	10 579	9 800
Összesen	467 101	519 004	601 746	340 736	403 988	546 970
Többnapos utazások						
Magán jellegű utak	1 211 666	1 380 885	1 513 629	544 319	669 318	1 379 064
Ezen belül:						
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	959 892	1 101 197	1 217 273	357 127	405 325	966 205
Ebből:						
Üdülés	227 553	289 245	274 469	107 111	141 113	195 485
Városnézés	404 538	554 291	654 544	153 700	141 710	359 110
Egészségmegőrzés	54 732	52 068	61 548	38 947	27 067	134 456
Rokon, barát ismerős meglátogatása	143 296	152 776	180 032	89 982	149 452	196 978
Tanulás, tanfolyam	26 104	20 338	18 796	29 758	64 916	52 993
Egészségügyi ellátás	62 325	72 956	65 732	31 333	22 215	108 688
Vallás, zárandoklat	1 413 ^d	3 253 ^d	3 256	318 ^d	3 194	15 003
Vásárlás	5 839 ^d	4 458	5 245	3 019 ^d	1 437	4 356
Átutazás	12 014	22 217	17 536	7 105	20 105	28 781
Egyéb magáncélú utak	783 ^d	3 689	5 759	25 676	2 675	6 061
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	127 519	127 253	138 211	97 859	187 227	271 664
Munkavégzés	26 125	39 638	56 524	71 428	85 026	105 283
Összesen	1 365 311	1 547 776	1 708 364	713 606	941 571	1 756 011

27.1.1.6. A Magyarországra tett külföldi utazások a közlekedés módja és az utazás motivációja szerint*

Motiváció	Az utazások				
	száma, ezer	összesen tartózkodási ideje, ezer nap	átlagos tartózkodási ideje, nap	kiadásai, millió forint	1 fő egy napjára jutó kiadásai, ezer forint
2017					
Légi úton érkezők	5 441	34 384	6,3	854 711	24,9
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 008	19 288	4,8	614 539	31,9
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	540	6 275	11,6	91 873	14,6
Termékek és szolgáltatások vásárlása	2	5	2,6	170	36,9
Egészségügyi ellátás	17	171	10,3	6 312	36,8
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	69	4 700	68,0	26 769	5,7
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	767	3 106	4,1	106 516	34,3
Munkavégzés	38	838	21,8	8 532	10,2
Átutazás	-	-	-	-	-
Közúton érkezők	49 521	90 060	1,8	977 702	10,9
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	10 510	37 752	3,6	374 621	9,9
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	4 357	10 309	2,4	63 838	6,2
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 212	10 374	1,0	177 048	17,1
Egészségügyi ellátás	1 601	5 554	3,5	108 156	19,5
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 278	1 496	1,2	5 836	3,9
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 404	2 068	1,5	110 279	53,3
Munkavégzés	1 918	3 318	1,7	21 704	6,5
Átutazás	18 242	19 189	1,1	116 220	6,1
Magyarországra tett külföldi utazások	54 962	124 444	2,3	1 832 412	15
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	14 518	57 040	3,9	989 160	17,3
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	4 897	16 583	3,4	155 711	9,4
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 214	10 379	1,0	177 219	17,1
Egészségügyi ellátás	1 617	5 726	3,5	114 467	20,0
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 347	6 197	4,6	32 605	5,3
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 170	5 174	2,4	216 795	41,9
Munkavégzés	1 956	4 156	2,1	30 236	7,3
Átutazás	18 242	19 189	1,1	116 220	6,1

2018					
Légi úton érkezők	6 113	37 039	6,1	988 900	26,7
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 577	23 993	5,2	754 225	31,4
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	615	6 357	10,3	88 092	13,9
Termékek és szolgáltatások vásárlása	11	52	4,9	2 536	48,5
Egészségügyi ellátás	24	110	4,6	4 727	43,0
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	109	2 888	26,5	26 086	9,0
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	732	2 733	3,7	103 011	37,7
Munkavégzés	45	904	20,0	10 224	11,3
Átutazás	-	-	-	-	-
Közúton érkezők	51 554	93 056	1,8	1 077 879	11,6
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	10 896	35 513	3,3	389 674	11,0
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	4 572	11 781	2,6	78 109	6,6
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 163	10 280	1,0	177 995	17,3
Egészségügyi ellátás	1 820	5 631	3,1	133 935	23,8
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 351	1 507	1,1	7 606	5,0
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 719	2 602	1,5	111 860	43,0
Munkavégzés	2 160	5 316	2,5	34 023	6,4
Átutazás	18 873	20 427	1,1	144 677	7,1
Magyarországra tett külföldi utazások	57 667	130 095	2,3	2 066 780	15,9
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	15 473	59 506	3,8	1 143 899	19,2
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	5 187	18 138	3,5	166 201	9,2
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 173	10 333	1,0	180 530	17,5
Egészségügyi ellátás	1 844	5 740	3,1	138 662	24,2
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 460	4 396	3,0	33 692	7,7
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 452	5 335	2,2	214 871	40,3
Munkavégzés	2 205	6 220	2,8	44 247	7,1
Átutazás	18 873	20 427	1,1	144 677	7,1

2019					
Légi úton érkezők	7 029	43 405	6,2	1 106 847	25,5
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	5 274	27 361	5,2	818 486	29,9
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	804	9 137	11,4	126 364	13,8
Termékek és szolgáltatások vásárlása	18	134	7,4	2 454	18,3
Egészségügyi ellátás	40	303	7,6	10 751	35,4
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadászat, egyéb magánjellegű utak)	73	2 787	38,3	22 537	8,1
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	764	3 024	4,0	114 858	38,0
Munkavégzés	57	658	11,5	11 396	17,3
Átutazás	-	-	-	-	-
Közúton érkezők	54 368	95 058	1,7	1 203 263	12,7
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	10 198	33 724	3,3	439 943	13,0
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	3 953	9 995	2,5	68 362	6,8
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 919	11 104	1,0	215 922	19,4
Egészségügyi ellátás	2 489	6 483	2,6	142 763	22,0
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadászat, egyéb magánjellegű utak)	1 790	2 346	1,3	14 593	6,2
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 021	2 966	1,5	96 455	32,5
Munkavégzés	2 721	7 041	2,6	50 738	7,2
Átutazás	20 278	21 398	1,1	174 488	8,2
Magyarországra tett külföldi utazások	61 397	138 463	2,3	2 310 110	16,7
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	15 471	61 085	3,9	1 258 428	20,6
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	4 757	19 132	4,0	194 726	10,2
Termékek és szolgáltatások vásárlása	10 938	11 238	1,0	218 376	19,4
Egészségügyi ellátás	2 528	6 786	2,7	153 514	22,6
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadászat, egyéb magánjellegű utak)	1 863	5 133	2,8	37 130	7,2
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 785	5 990	2,2	211 314	35,3
Munkavégzés	2 779	7 700	2,8	62 134	8,1
Átutazás	20 278	21 398	1,1	174 488	8,2

2020 ^a					
Légi úton érkezők	1 841	18 854	10,2	339 818	18,0
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	1 143	6 309	5,5	171 746	27,2
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	348	4 551	13,1	65 558	14,4
Termékek és szolgáltatások vásárlása	..	..	..	..	..
Egészségügyi ellátás	..	..	..	..	..
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	48	4 363	90,6	29 598	6,8
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	254	1 252	4,9	47 456	37,9
Munkavégzés	32	2 242	69,9	20 943	9,3
Átutazás	..	..	..	..	..
Közúton érkezők	29 800	52 090	1,7	714 524	13,7
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 692	16 029	3,4	204 425	12,8
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	2 150	5 018	2,3	31 553	6,3
Termékek és szolgáltatások vásárlása	5 675	5 795	1,0	120 299	20,8
Egészségügyi ellátás	1 218	2 652	2,2	85 759	32,3
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 309	2 502	1,9	37 535	15,0
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 196	2 799	2,3	75 228	26,9
Munkavégzés	2 551	5 905	2,3	55 317	9,4
Átutazás	11 009	11 388	1,0	104 408	9,2
Magyarországra tett külföldi utazások	31 641	70 944	2,2	1 054 342	14,9
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	5 834	22 339	3,8	376 171	16,8
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	2 497	9 568	3,8	97 111	10,1
Termékek és szolgáltatások vásárlása	5 676	5 796	1,0	120 330	20,8
Egészségügyi ellátás	1 232	2 787	2,3	90 235	32,4
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 357	6 866	5,1	67 133	9,8
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 450	4 052	2,8	122 685	30,3
Munkavégzés	2 583	8 148	3,2	76 260	9,4
Átutazás	11 010	11 389	1,0	104 419	9,2

2021 ^b					
Légi úton érkezők	2 163	27 018	12,5	499 767	18,5
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	929	5 317	5,7	168 209	31,6
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	565	8 742	15,5	118 627	13,6
Termékek és szolgáltatások vásárlása	1 ^c	8 ^c	7,0 ^c	214 ^c	26,3 ^c
Egészségügyi ellátás	10	86	8,6	4 390	50,9
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	84	7 045	84,0	66 041	9,4
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	500	2 783	5,6	103 002	37,0
Munkavégzés	74	3 036	40,8	39 285	12,9
Átutazás	..	..	..	..	..
Közúton érkezők	34 524	58 514	1,7	845 792	14,5
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	4 382	18 238	4,2	257 229	14,1
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	2 274	5 187	2,3	41 639	8,0
Termékek és szolgáltatások vásárlása	4 416	4 500	1,0	112 650	25,0
Egészségügyi ellátás	1 125	1 673	1,5	89 585	53,5
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	812	1 178	1,5	11 715	9,9
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 835	3 900	2,1	115 766	29,7
Munkavégzés	3 563	6 960	2,0	56 320	8,1
Átutazás	16 116	16 878	1,0	160 887	9,5
Magyarországra tett külföldi utazások	36 688	85 531	2,3	1 345 559	15,7
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	5 311	23 556	4,4	425 438	18,1
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	2 839	13 929	4,9	160 266	11,5
Termékek és szolgáltatások vásárlása	4 417	4 508	1,0	112 864	25,0
Egészségügyi ellátás	1 135	1 759	1,6	93 975	53,4
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	896	8 223	9,2	77 755	9,5
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 335	6 683	2,9	218 768	32,7
Munkavégzés	3 638	9 996	2,7	95 605	9,6
Átutazás	16 116	16 878	1,0	160 887	9,5

2022 ^d					
Légi úton érkezők	4 438	31 974	7,2	939 199	29,4
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	2 304	11 260	4,9	483 681	43,0
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	804	9 203	11,5	141 561	15,4
Termékek és szolgáltatások vásárlása	..	..	..	..	..
Egészségügyi ellátás	80	596	7,4	29 439	49,4
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	105	4 010	38,1	59 565	14,9
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	823	3 936	4,8	154 242	39,2
Munkavégzés	322	2 968	9,2	70 711	23,8
Átutazás	..	..	..	..	..
Közúton érkezők	41 905	74 986	1,8	1 363 783	18,2
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	7 257	28 024	3,9	520 359	18,6
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	2 868	7 302	2,5	66 577	9,1
Termékek és szolgáltatások vásárlása	6 654	6 777	1,0	186 356	27,5
Egészségügyi ellátás	1 433	3 629	2,5	161 751	44,6
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 646	2 156	1,3	23 760	11,0
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	1 211	3 197	2,6	131 019	41,0
Munkavégzés	3 057	4 585	1,5	44 372	9,7
Átutazás	17 780	19 315	1,1	229 589	11,9
Magyarországra tett külföldi utazások	46 343	106 959	2,3	2 302 982	21,5
Ebből:					
Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés	9 562	39 284	4,1	1 004 040	25,6
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	3 671	16 505	4,5	208 138	12,6
Termékek és szolgáltatások vásárlása	6 654	6 777	1,0	186 356	27,5
Egészségügyi ellátás	1 513	4 225	2,8	191 189	45,3
További magánjellegű utak (tanulás, vallás, vadaszat, egyéb magánjellegű utak)	1 751	6 167	3,5	83 326	13,5
Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak	2 034	7 133	3,5	285 261	40,0
Munkavégzés	3 379	7 553	2,2	115 083	15,2
Átutazás	17 780	19 315	1,1	229 589	11,9

27.1.1.10. A külföldre tett utazások száma, átlagos tartózkodási ideje és a külföldi utakhoz kapcsolódó kiadások

Év	Egynapos utazások			Többnapos utazások				Külföldre tett utazások összesen			
	száma, ezer	tartózkodási ideje, ezer nap	költsége, millió forint	száma, ezer	tartózkodási ideje, ezer nap	átlagos tartózkodási ideje, nap	költsége, millió forint	száma, ezer	tartózkodási ideje, ezer nap	átlagos tartózkodási ideje, nap	költsége, millió forint
2007	11 322	11 322	78 032	5 734	41 338	7,2	423 003	17 056	52 660	3,1	501 035
2008	11 006	11 006	88 895	6 155	45 220	7,3	491 845	17 162	56 226	3,3	580 741
2009	10 969	10 969	92 971	5 672	44 700	7,9	496 514	16 640	55 669	3,3	589 485
2010	10 786	10 786	97 865	5 297	40 143	7,6	439 898	16 082	50 929	3,2	537 763
2011	11 299	11 299	103 078	5 335	40 168	7,5	431 540	16 634	51 467	3,1	534 618
2012	11 262	11 262	104 611	4 881	32 624	6,7	411 545	16 143	43 886	2,7	516 156
2013	11 126	11 126	91 330	4 912	34 017	6,9	422 382	16 038	45 143	2,8	513 712
2014	10 753	10 753	100 445	5 587	36 990	6,6	478 807	16 340	47 743	2,9	579 252
2015	10 893	10 893	102 927	6 382	39 992	6,3	530 072	17 276	50 885	2,9	632 999
2016	11 804	11 804	140 865	7 091	42 780	6,0	601 865	18 895	54 584	2,9	742 731
2017	12 758	12 758	159 002	7 539	44 415	5,9	657 485	20 297	57 173	2,8	816 487
2018	14 156	14 156	205 195	8 649	48 010	5,6	682 532	22 805	62 166	2,7	887 728
2019	15 486	15 486	222 687	9 373	59 710	6,2	746 987	24 860	75 196	3,0	969 674
2020 ^a	8 819	8 819	126 733	3 908	20 167	5,2	277 635	12 727	28 986	2,3	404 369
2021 ^b	8 901	8 901	134 818	4 358	23 807	5,5	377 129	13 258	32 708	2,5	511 947
2022 ^b	10 846	10 846	207 805	7 167	41 603	5,8	866 810	18 013	52 449	2,9	1 074 615

27.1.1.13. A szabadidős célú külföldi utazások megoszlása az úti cél típusa szerint [9]

Év	Város	Tengerpart	Vidék (tópart, folyó stb.)	Hegyvidék, dombosság	Egyéb ^a	Összesen
Egy napra látogatók						
2012	77,2	0,0 ^a	20,5	2,3	0,1	100,0
2013	74,1	0,1 ^a	23,9	1,8	0,1	100,0
2014	69,7	0,0 ^a	27,2	2,6	0,4	100,0
2015	63,3	0,0 ^a	34,3	2,4	0,0	100,0
2016	62,7	0,1 ^a	31,8	5,4	0,1	100,0
2017	67,7	0,1 ^a	27,6	4,4	0,1	100,0
2018	67,2	0,0 ^a	28,0	4,5	0,2	100,0
2019	69,4	0,0 ^a	24,4	5,8	0,4	100,0
2020 ^b	69,1	0,1 ^a	26,4	4,5	0,0	100,0
2021 ^c	66,8	0,0 ^d	17,6	15,6	0,0	100,0
2022 ^e	71,0	0,1 ^a	21,0	7,4	0,5	100,0
Több napra látogatók						
2012	59,2	16,0	15,1	9,3	0,4	100,0
2013	60,2	13,1	16,8	9,6	0,3	100,0
2014	62,8	13,2	14,2	9,6	0,2	100,0
2015	59,1	14,7	17,8	8,2	0,2	100,0
2016	59,1	14,1	18,1	8,3	0,4	100,0
2017	57,5	15,2	17,7	9,1	0,6	100,0
2018	60,1	15,3	14,4	9,0	1,2	100,0
2019	55,5	22,3	13,9	7,8	0,4	100,0
2020 ^b	50,5	17,8	20,3	11,3	0,1	100,0
2021 ^c	42,8	42,6	5,0	8,6	0,0	100,0
2022 ^e	47,3	33,7	3,9	14,5	0,6	100,0
Látogatók összesen						
2012	66,5	9,5	17,3	6,4	0,2	100,0
2013	66,1	7,6	19,8	6,4	0,1	100,0
2014	65,7	7,7	19,6	6,7	0,3	100,0
2015	60,5	9,5	23,6	6,2	0,2	100,0
2016	60,2	9,8	22,3	7,4	0,3	100,0
2017	60,9	10,2	20,9	7,6	0,4	100,0
2018	62,4	10,3	18,9	7,5	0,8	100,0
2019	60,3	14,6	17,6	7,1	0,4	100,0
2020 ^b	58,8	9,8	23,0	8,2	0,1	100,0
2021 ^c	49,8	30,9	8,6	10,6	0,0	100,0
2022 ^e	55,8	21,6	10,0	12,0	0,5	100,0

Látogatás

27.1.1.14. A többnapos turisztikai célú belföldi utazások összefoglaló adatai

Év	Összes utazás, ezer fő	Utazáson eltöltött idő, ezer nap	Költés, millió Ft	Egy utazó egy napjára jutó költség, Ft
2–4 napos utazás				
2013	10 197	30 476	129 374	4 245
2014	10 863	32 460	151 004	4 652
2015	11 315	34 137	171 225	5 016
2016	10 664	32 565	175 921	5 402
2017	10 737	32 512	197 422	6 072
2018	10 541	31 839	202 127	6 348
2019	10 442	31 633	222 638	7 038
2020	6 339	19 252	143 414	7 449
2021	7 299	22 111	186 056	8 415
2022	9 629	28 746	320 439	11 147
5 és annál több napos utazás				
2013	4 180	30 459	134 162	4 405
2014	3 991	28 955	143 588	4 959
2015	3 939	27 838	136 183	4 892
2016	3 761	26 403	132 989	5 037
2017	3 637	25 396	131 379	5 173
2018	3 844	28 457	145 294	5 106
2019	3 807	27 647	170 606	6 171
2020	2 580	20 550	126 378	6 150
2021	2 884	21 257	168 062	7 906
2022	2 869	20 563	191 556	9 316
Összes többnapos utazás				
2013	14 377	60 935	263 536	4 325
2014	14 854	61 415	294 592	4 797
2015	15 253	61 975	307 407	4 960
2016	14 425	58 967	308 911	5 239
2017	14 374	57 908	328 802	5 678
2018	14 386	60 296	347 421	5 762
2019	14 249	59 280	393 243	6 634
2020	8 919	39 803	269 792	6 778
2021	10 183	43 368	354 119	8 165
2022	12 499	49 309	511 995	10 383

27.1.1.15. A többnapos turisztikai célú belföldi utazások időtartama cél régió szerint [ezer nap]

Lakóhely (régión) *	Budapest és Közép-Duna-vidék	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Tisza-tó	Dél-Alföld	Közép-Dunántúl	Balaton	Dél-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Összesen
2013										
Budapest	2 723	1 741	1 546	196	1 151	1 380	4 468	577	885	14 668
Pest	1 342	599	547	87	629	433	1 739	443	448	6 268
Közép-Dunántúl	1 344	448	529	192	566	2 564	1 954	743	1 218	9 559
Nyugat-Dunántúl	678	198	102	26	239	342	1 872	308	1 242	5 007
Dél-Dunántúl	668	115	132	3	241	199	1 520	2 009	235	5 123
Észak-Magyarország	1 439	3 251	1 055	295	323	232	1 211	107	224	8 136
Észak-Alföld	1 208	949	2 131	335	427	123	1 289	112	214	6 787
Dél-Alföld	1 044	488	412	14	2 103	253	771	164	138	5 388
Összesen	10 445	7 788	6 455	1 149	5 679	5 527	14 825	4 464	4 604	60 935
2014										
Budapest	2 585	1 591	1 570	372	1 256	1 632	5 064	1 034	1 142	16 245
Pest	981	671	587	171	508	314	1 658	351	466	5 706
Közép-Dunántúl	1 423	481	440	6	484	2 291	2 044	768	1 166	9 104
Nyugat-Dunántúl	648	328	210	13	198	326	1 998	282	1 436	5 438
Dél-Dunántúl	839	335	152	12	425	285	1 494	2 482	346	6 369
Észak-Magyarország	1 101	2 337	724	364	188	119	997	71	207	6 107
Észak-Alföld	1 359	1 163	2 135	306	543	280	980	333	101	7 200
Dél-Alföld	702	452	339	104	2 088	359	732	297	173	5 246
Összesen	9 637	7 357	6 156	1 348	5 690	5 604	14 967	5 619	5 037	61 415
2015										
Budapest	2 740	1 859	2 225	424	1 453	1 323	3 844	1 034	1 425	16 327
Pest	1 167	774	482	140	607	314	2 000	239	318	6 041
Közép-Dunántúl	1 286	635	390	161	773	1 947	2 407	712	1 155	9 467
Nyugat-Dunántúl	494	376	140	26	170	467	2 366	283	1 322	5 644
Dél-Dunántúl	928	130	200	41	389	320	1 514	2 171	326	6 019
Észak-Magyarország	1 363	2 051	682	413	146	160	681	57	254	5 806
Észak-Alföld	1 389	1 058	2 218	201	439	194	827	191	282	6 800
Dél-Alföld	1 018	438	530	80	2 168	192	969	346	130	5 871
Összesen	10 365	7 322	6 868	1 486	6 146	4 918	14 607	5 033	5 212	61 975
2016										
Budapest	2 588	1 914	1 660	358	1 302	1 260	4 218	838	1 066	15 204
Pest	1 273	1 004	587	77	841	306	2 023	257	606	6 975
Közép-Dunántúl	848	815	470	67	758	1 396	1 914	440	1 122	7 830
Nyugat-Dunántúl	565	356	270	33	219	226	2 178	280	903	5 030
Dél-Dunántúl	812	304	257	9	432	238	1 317	1 462	286	5 116
Észak-Magyarország	1 111	1 886	850	398	323	139	727	188	91	5 712
Észak-Alföld	1 256	1 222	2 283	160	519	147	863	180	197	6 828
Dél-Alföld	1 026	540	366	85	1 964	147	1 627	328	190	6 272
Összesen	9 478	8 040	6 743	1 188	6 357	3 859	14 868	3 974	4 461	58 967
2017										
Budapest	2 680	2 039	1 285	229	1 707	1 029	4 710	1 071	1 312	16 062
Pest	888	1 074	710	109	580	379	2 044	200	601	6 585
Közép-Dunántúl	1 111	373	245	92	519	1 625	1 728	434	741	6 868
Nyugat-Dunántúl	656	423	133	27	186	625	1 801	287	1 137	5 275
Dél-Dunántúl	843	166	177	32	498	267	1 545	1 370	242	5 140
Észak-Magyarország	1 123	1 336	936	266	163	229	793	73	128	5 046
Észak-Alföld	1 288	1 401	1 792	228	748	326	1 241	148	117	7 290
Dél-Alföld	865	326	368	25	1 941	153	1 238	534	191	5 641
Összesen	9 455	7 136	5 646	1 007	6 343	4 634	15 101	4 116	4 471	57 908
2018										
Budapest	3 031	2 514	1 505	193	903	841	4 827	1 619	2 082	17 517
Pest	1 018	753	950	99	855	384	1 772	358	366	6 553
Közép-Dunántúl	927	567	401	29	750	1 179	2 023	394	788	7 057
Nyugat-Dunántúl	438	353	200	47	351	315	2 010	418	973	5 104
Dél-Dunántúl	732	160	263	28	509	156	1 738	1 533	254	5 373
Észak-Magyarország	958	1 415	827	369	326	126	935	190	159	5 305
Észak-Alföld	1 380	1 308	1 983	320	514	283	1 028	248	178	7 241
Dél-Alföld	1 139	741	401	74	1 837	172	1 191	305	286	6 146
Összesen	9 623	7 810	6 530	1 159	6 045	3 456	15 522	5 065	5 086	60 296
2019										
Budapest	1 850	2 047	1 604	345	991	1 322	4 672	1 266	1 228	15 324
Pest	1 169	1 004	640	97	757	569	1 706	372	450	6 764
Közép-Dunántúl	742	325	399	35	593	916	1 780	663	663	6 115
Nyugat-Dunántúl	662	418	327	10	350	220	2 490	378	617	5 471
Dél-Dunántúl	532	189	240	28	496	252	1 713	1 682	291	5 423
Észak-Magyarország	759	1 866	991	629	608	210	1 052	118	320	6 552
Észak-Alföld	1 545	1 398	1 905	335	631	323	1 448	231	225	8 041
Dél-Alföld	1 104	690	498	64	1 222	163	1 202	419	238	5 589
Összesen	8 362	7 927	6 604	1 542	5 648	3 974	16 063	5 128	4 033	59 280

2020										
Budapest	1 710	1 821	700	146	808	1 482	4 931	618	1 113	13 328
Pest	308	766	394	47	457	806	1 555	159	470	4 961
Közép-Dunántúl	260	382	207	36	309	533	1 156	377	258	3 518
Nyugat-Dunántúl	353	431	208	26	207	153	1 366	123	434	3 300
Dél-Dunántúl	328	194	59	29	190	101	1 286	890	182	3 259
Észak-Magyarország	404	861	455	226	176	136	707	75	152	3 192
Észak-Alföld	677	1 070	1 124	244	425	126	1 175	90	189	5 119
Dél-Alföld	463	303	121	37	851	100	822	208	221	3 126
Összesen	4 502	5 828	3 267	790	3 422	3 437	12 997	2 539	3 019	39 803
2021										
Budapest	1 536	1 731	1 175	381	1 286	1 168	6 171	1 151	782	15 380
Pest	515	603	796	130	659	339	2 159	237	416	5 853
Közép-Dunántúl	349	400	340	86	307	446	1 108	387	269	3 692
Nyugat-Dunántúl	390	332	156	41	197	147	1 351	180	318	3 112
Dél-Dunántúl	431	162	191	4	230	82	1 171	943	196	3 410
Észak-Magyarország	500	852	412	213	226	33	666	114	119	3 135
Észak-Alföld	587	612	953	226	418	180	836	94	187	4 092
Dél-Alföld	715	603	247	77	855	202	1 295	520	182	4 694
Összesen	5 022	5 295	4 269	1 157	4 178	2 596	14 757	3 627	2 468	43 368
2022										
Budapest	1 481	2 183	1 585	268	1 438	1 121	5 465	1 204	1 074	15 818
Pest	322	686	871	71	935	252	2 221	521	585	6 464
Közép-Dunántúl	500	319	327	88	505	717	1 214	330	603	4 603
Nyugat-Dunántúl	538	195	62	33	161	297	1 508	288	291	3 372
Dél-Dunántúl	413	315	73	91	268	112	1 388	633	246	3 540
Észak-Magyarország	920	1 659	653	250	385	196	925	105	195	5 287
Észak-Alföld	1 023	918	988	215	383	182	1 020	109	205	5 043
Dél-Alföld	659	884	387	52	1 129	182	996	536	357	5 182
Összesen	5 856	7 159	4 947	1 069	5 203	3 058	14 735	3 726	3 556	49 309

KÖZPONTI
STATISZTIKAI
HIVATAL

27.1.1.16. A többnapos, turisztikai célú belföldi utazások száma és időtartama az utazás célja és a tartózkodási idő szerint

Motiváció	2-4 napos			5 és annál több napos			Összes	2-4 napos			5 és annál több napos			Összes
	utazás, ezer fő							utazáson eltöltött idő, ezer nap						
2013														
Üdülés, szórakozás, pihenés	2 941		2 476			5 417		9 415		18 171			27 586	
Ismerős meglátogatása	5 924		1 207			7 131		17 109		8 526			25 635	
Iskolai tanulmányút, tábor	65		83			148		193		556			748	
Egészségmegőrzés	383		186			569		1 265		1 403			2 668	
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	156		24			180		426		162			588	
Hobbi jellegű munkavégzés	371		153			523		1 103		1 250			2 353	
Hivatalos cél	292		32			324		805		206			1 012	
Egyéb	65		20			85		160		185			345	
Összesen	10 197		4 180			14 377		30 476		30 459			60 935	
2014														
Üdülés, szórakozás, pihenés	3 092		2 400			5 492		10 010		17 429			27 439	
Ismerős meglátogatása	6 264		1 114			7 378		17 986		7 653			25 639	
Iskolai tanulmányút, tábor	79		77			157		231		493			724	
Egészségmegőrzés	396		184			581		1 343		1 466			2 809	
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	172		25			196		488		152			640	
Hobbi jellegű munkavégzés	474		133			607		1 386		1 172			2 559	
Hivatalos cél	299		28			328		783		179			962	
Egyéb	86		30			116		233		410			644	
Összesen	10 863		3 991			14 854		32 460		28 955			61 415	
2015														
Üdülés, szórakozás, pihenés	3 544		2 360			5 904		11 688		16 803			28 490	
Ismerős meglátogatása	6 253		1 154			7 406		18 061		7 930			25 991	
Iskolai tanulmányút, tábor	92		81			173		255		567			822	
Egészségmegőrzés	424		142			566		1 395		931			2 326	
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	267		30			296		713		177			890	
Hobbi jellegű munkavégzés	404		147			551		1 210		1 151			2 362	
Hivatalos cél	309		20			329		762		167			929	
Egyéb	22		5			27		53		112			165	
Összesen	11 315		3 939			15 253		34 137		27 838			61 975	

2016						
Üdülés, szórakozás, pihenés	3 671	2 412	6 083	12 199	16 710	28 909
Ismerős meglátogatása	5 525	935	6 459	15 895	6 535	22 430
Iskolai tanulmányút, tábor	96	78	174	264	653	917
Egészségmegőrzés	500	128	628	1 692	946	2 638
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	245	43	287	675	265	940
Hobby jellegű munkavégzés	422	121	543	1 317	970	2 288
Hivatalos cél	182	39	221	459	291	750
Egyéb	23	5	28	63	32	96
Összesen	10 664	3 761	14 425	32 565	26 403	58 967
2017						
Üdülés, szórakozás, pihenés	4 208	2 460	6 668	13 752	17 151	30 903
Ismerős meglátogatása	5 161	765	5 925	14 682	5 220	19 902
Iskolai tanulmányút, tábor	64	86	149	181	712	892
Egészségmegőrzés	531	144	676	1 745	964	2 709
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	205	32	237	553	208	761
Hobby jellegű munkavégzés	331	130	461	956	978	1 934
Hivatalos cél	229	18	247	621	124	746
Egyéb	9	2	11	22	40	61
Összesen	10 737	3 637	14 374	32 512	25 396	57 908
2018						
Üdülés, szórakozás, pihenés	4 189	2 611	6 799	13 608	19 146	32 754
Ismerős meglátogatása	5 122	826	5 948	14 664	6 230	20 894
Iskolai tanulmányút, tábor	75	85	160	204	670	875
Egészségmegőrzés	310	145	455	1 021	1 106	2 127
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	204	52	256	529	297	826
Hobby jellegű munkavégzés	350	101	451	1 060	850	1 910
Hivatalos cél	211	17	228	538	106	644
Egyéb	81	8	89	214	53	267
Összesen	10 541	3 844	14 386	31 839	28 457	60 296

2019						
Üdülés, szórakozás, pihenés	4 408	2 673	7 081	14 296	19 262	33 558
Ismerős meglátogatása	4 890	834	5 724	13 960	5 816	19 776
Iskolai tanulmányút, tábor	77	67	144	215	439	654
Egészségmegőrzés	273	121	393	921	1 106	2 026
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	236	27	263	605	200	805
Hobby jellegű munkavégzés	280	52	331	833	551	1 384
Hivatalos cél	214	15	228	609	102	711
Egyéb	65	19	84	195	172	367
Összesen	10 442	3 807	14 249	31 633	27 647	59 280
2020						
Üdülés, szórakozás, pihenés	3 174	1 829	5 003	10 267	13 863	24 130
Ismerős meglátogatása	2 481	531	3 013	7 011	4 803	11 814
Iskolai tanulmányút, tábor	46	27	73	123	199	322
Egészségmegőrzés	116	77	193	361	702	1 064
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	58	12	69	155	94	249
Hobby jellegű munkavégzés	274	64	338	805	641	1 445
Hivatalos cél	118	8	125	322	40	362
Egyéb	74	32	106	208	207	416
Összesen	6 339	2 580	8 919	19 252	20 550	39 803
2021						
Üdülés, szórakozás, pihenés	3 370	2 065	5 435	10 831	14 904	25 735
Ismerős meglátogatása	3 247	584	3 830	9 284	4 444	13 728
Iskolai tanulmányút, tábor	17	44	62	50	327	377
Egészségmegőrzés	122	63	185	345	482	827
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	90	20	111	267	132	399
Hobby jellegű munkavégzés	225	52	277	663	499	1 161
Hivatalos cél	94	23	117	290	206	496
Egyéb	133	33	166	381	264	645
Összesen	7 299	2 884	10 183	22 111	21 257	43 368
2022						
Üdülés, szórakozás, pihenés	4 632	2 001	6 633	14 799	14 294	29 094
Ismerős meglátogatása	3 585	546	4 131	9 929	4 040	13 969
Iskolai tanulmányút, tábor	56	41	97	164	239	402
Egészségmegőrzés	456	116	572	1 421	795	2 216
Kulturális rendezvény, sportrendezvény	221	34	255	571	236	807
Hobby jellegű munkavégzés	259	86	344	763	673	1 436
Hivatalos cél	211	16	227	508	105	614
Egyéb	210	30	240	590	181	

NYILATKOZAT

a szakdolgozat¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve:	Jámbor Gergő
A Hallgató Neptun kódja:	TJ5J77
A dolgozat címe:	A nemzeti turizmus alakulása és trendjei
A megjelenés éve:	2023
A konzulens tanszék neve:	Agrár-és Élelmiszergazdasági Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

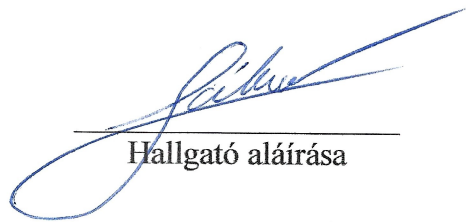
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év Május hó 03 nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

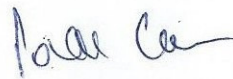
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Jámbor Gergő (név) (hallgató Neptun azonosítója: TJ5J77) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2023 év május hó 03 nap

Belső konzulens
Tatár Emese

---

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.